

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-216-03

Druk nr 2407
Warszawa, 8 stycznia 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 34 ust. 5 Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2, stosuje się także do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnienie przestępstwa oraz wobec sprawcy przestępstwa o charakterze terrorystycznym.”;

2) w art. 110 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Ustawę karną polską stosuje się do cudzoziemca, który popełnił za granicą przestępstwo skierowane przeciwko interesom Rzeczypospolitej Polskiej, obywatela polskiego, polskiej osoby prawnej lub polskiej jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej oraz do cudzoziemca, który popełnił za granicą przestępstwo o charakterze terrorystycznym.”;

3) w art. 115 dodaje się § 20 w brzmieniu:

„§ 20. Przepęstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu wywołania paniki wielu osób lub zmuszenia organu administracji publicznej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności albo w celu wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej, a także bezprawna groźba popełnienia takiego czynu.”;

4) art. 258 otrzymuje brzmienie:

„Art. 258 § 1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli grupa albo związek określony w § 1 ma charakter zbrojny albo ma na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Kto grupę albo związek określony w § 1 lub 2 zakłada lub taką grupą albo związkiem kieruje,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Jeżeli grupa lub związek określony w § 1 ma na celu popełnienie przestępstwa o charakterze

terrorystycznym, sprawca czynu określonego w § 3

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.”;

5) w art. 264:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, umożliwiał lub ułatwiał innej osobie pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisom,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Kto organizuje innym osobom przekraczanie wbrew przepisom granicy Rzeczypospolitej Polskiej,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.³⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 253 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Na wniosek pokrzywdzonego sąd lub prokurator zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczęcią pokrzywdzony pozostaje, o uchyleniu lub zmianie tymczasowego aresztowania na inny środek zapobiegawczy. O prawie do złożenia takiego wniosku należy pouczyć pokrzywdzonego niezwłocznie po zastosowaniu tymczasowego aresztowania.”;

2) w Rozdziale 62 po art. 589a dodaje się art. 589b-589f w brzmieniu:

„Art. 589b § 1. Pomoc prawna w postępowaniu przygotowawczym między polskimi organami uprawnionymi do prowadzenia tego postępowania oraz właściwymi organami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa, jeżeli pozwala na to umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo na zasadach wzajemności, może także polegać na wykonywaniu czynności śledztwa w ramach wspólnego zespołu śledczego, zwanego dalej „zespołem”.

§ 2. Zespół powołują, w drodze porozumienia, Prokurator Generalny oraz właściwy organ państwa, o którym mowa w § 1, zwanego dalej „państwem współpracującym”, na potrzeby określonego postępowania przygotowawczego, na czas oznaczony.

§ 3. Porozumienie o powołaniu zespołu powinno określać:

- 1) przedmiot, cel, miejsce i okres współpracy,
- 2) skład zespołu, ze wskazaniem osoby kierującej,
- 3) zadania poszczególnych członków zespołu.

§ 4. W porozumieniu o powołaniu zespołu można zastrzec możliwość dopuszczenia do prac w zespole, w określonych warunkach, przedstawiciela instytucji międzynarodowej powołanej do zwalczania przestępczości.

§ 5. Okres współpracy w ramach zespołu, wskazany w porozumieniu o powołaniu zespołu, może być przedłużony na dalszy czas oznaczony, niezbędny do osiągnięcia celu tej współpracy; przedłużenie wymaga zgody wszystkich stron porozumienia.

Art. 589c § 1. Zespół, w ramach którego współpraca odbywa się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „zespołem polskim”, można powołać w szczególności, gdy:

- 1) w toku prowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej postępowania przygotowawczego w sprawie o przestępstwo o charakterze terrorystycznym, handlu ludźmi, obrotu środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub ich prekursorami albo o inne ciężkie przestępstwo ujawniono, że sprawca działał lub następstwa jego czynu wystąpiły na terytorium innego państwa i zachodzi potrzeba wykonania czynności śledztwa na terytorium tego państwa lub z udziałem jego organu,
- 2) prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie przygotowawcze pozostaje w związku przedmiotowym lub podmiotowym z postępowaniem przygotowawczym o przestępstwo wymienione w pkt 1, prowadzonym na terytorium innego państwa i zachodzi potrzeba wykonania większości czynności

śledztwa w obu postępowaniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

- § 2. Pracami zespołu polskiego kieruje polski prokurator.
- § 3. W skład zespołu polskiego mogą wchodzić inni polscy prokuratorzy i przedstawiciele innych organów uprawnionych do prowadzenia śledztwa oraz funkcjonariusze właściwych organów państwa współpracującego, zwani dalej „funkcjonariuszami delegowanymi”.
- § 4. Do czynności w postępowaniu przygotowawczym wykonywanych w ramach zespołu polskiego stosuje się przepisy prawa krajowego, z zastrzeżeniem § 5-8 oraz art. 589e.
- § 5. Funkcjonariusze delegowani mogą być obecni przy wszystkich czynnościach procesowych wykonywanych w ramach zespołu polskiego, chyba że w szczególnym przypadku, uzasadnionym potrzebą ochrony ważnego interesu Rzeczypospolitej Polskiej lub praw jednostki, osoba kierująca tym zespołem zarządzi inaczej.
- § 6. Za zgodą stron porozumienia o utworzeniu zespołu polskiego osoba kierująca tym zespołem może powierzyć funkcjonariuszowi delegowanemu wykonanie określonej czynności śledztwa. W takim przypadku w czynności uczestniczy polski członek zespołu i sporządza z niej protokół.
- § 7. Jeżeli zachodzi potrzeba wykonania czynności śledztwa na terytorium państwa współpracującego, z wnioskiem o pomoc

prawną zwraca się do właściwej instytucji lub organu funkcjonariusz delegowany przez to państwo. Do sporządzonych w wykonaniu tego wniosku protokołów stosuje się odpowiednio przepis art. 587.

§ 8. W granicach określonych w porozumieniu o powołaniu zespołu polskiego przedstawicielowi instytucji międzynarodowej, o którym mowa w art. 589b § 4, przysługują uprawnienia określone w § 5.

Art. 589d. § 1. Prokurator lub przedstawiciel innego organu uprawnionego do prowadzenia śledztwa może być delegowany do zespołu na terytorium innego państwa współpracującego w przypadkach określonych przepisami państwa, na którego terytorium odbywa się współpraca zespołu. O delegowaniu decyduje odpowiednio Prokurator Generalny albo inny właściwy organ.

§ 2. Członkowi zespołu, o którym mowa w § 1, będącemu polskim prokuratorem, przysługują uprawnienia prokuratora państwa obcego określone w art. 588 § 1. Przepisu art. 613 § 1 nie stosuje się.

§ 3. Instytucje i organy Rzeczypospolitej Polskiej, inne niż określone w § 2, udzielają niezbędnej pomocy polskiemu członkowi zespołu, o którym mowa w § 1, w granicach i z zastosowaniem przepisów prawa krajowego.

Art. 589e. § 1. Informacje uzyskane przez członka zespołu w związku z udziałem w pracach zespołu,

niedostępne w innym trybie dla państwa, które go delegowało, mogą być wykorzystane przez właściwy organ tego państwa także w celu:

- 1) przeprowadzenia postępowania karnego we własnym zakresie – za zgodą państwa współpracującego, którego instytucja lub organ udzieliły informacji,
- 2) zapobiegnięcia bezpośredniemu, poważnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa publicznego,
- 3) innym niż wymienione w pkt 1 i 2, jeżeli tak stanowi porozumienie o powołaniu zespołu.

§ 2. Zgoda, o której mowa w § 1 pkt 1, może być cofnięta wyłącznie wtedy, gdy wykorzystanie informacji mogłoby zagrażać dobru postępowania przygotowawczego prowadzonego w państwie współpracującym, którego instytucja lub organ udzieliły informacji, oraz w przypadku, w którym państwo to mogłoby odmówić wzajemnej pomocy.

Art. 589f § 1. Za szkodę wyrządzoną przez członka zespołu w związku z wykonywanymi czynnościami odpowiada państwo, które go delegowało, na zasadach określonych w przepisach państwa, na którego terytorium odbywała się współpraca zespołu.

§ 2. Jeżeli szkoda wyrządzona innej osobie jest następstwem działania lub zaniechania członka zespołu delegowanego przez inne państwo współpracujące, kwotę pieniężną stanowiącą

równowartość odszkodowania tymczasowo wypłaca poszkodowanemu właściwy organ państwa, na którego terytorium odbywała się współpraca zespołu.

§ 3. W wypadku określonym w § 2, wypłacona kwota pieniężna podlega zwrotowi organowi, który ją tymczasowo wypłacił, na jego wniosek.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sąd, kierując orzeczenie do wykonania, przesyła jego odpis lub wyciąg ze wzmianką o wykonalności, a w wypadku orzeczenia prawomocnego z datą jego uprawomocnienia się odpowiedniemu organowi powołanemu do wykonywania orzeczenia. Sąd przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego orzeczenie wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone i nie zawiera informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową oraz dane zawierające imię, nazwisko i adres zamieszkania pokrzywdzonego.”;

2) w Rozdziale X dodaje się Oddział 13 w brzmieniu:

„Oddział 13

Informowanie pokrzywdzonego o opuszczeniu przez skazanego zakładu karnego

Art. 168a. § 1. Na wniosek pokrzywdzonego, odpowiednio, sędzia penitencjarny lub dyrektor zakładu karnego niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczęcią pokrzywdzony pozostaje, o zwolnieniu skazanego z zakładu

karnego po odbyciu kary, o ucieczce skazanego z zakładu karnego, a także o wydaniu decyzji o udzieleniu skazanemu:

- 1) przepustki, o której mowa w art. 91 pkt 7 i w art. 92 pkt 9,
- 2) czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru lub bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo asysty innej osoby godnej zaufania, o którym mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, w art. 141a § 1 oraz w art. 165 § 2,
- 3) przerwy w wykonaniu kary,
- 4) warunkowego zwolnienia.

§ 2. O prawie do złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, poucza pokrzywdzonego sąd kierując orzeczenie do wykonania.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 16 w ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 12 w brzmieniu:
„12) o charakterze terrorystycznym.”;
- 2) w art. 17 po wyrazach „o którym mowa w art. 16 w ust. 1 w pkt 1-3” dodaje się wyrazy „i 12”.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy i ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 oraz z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750 i Nr 199, poz. 1935.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188.
- ⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194 i Nr 151, poz. 1686, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 121, poz. 1033 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750.

UZASADNIENIE

Przedstawiany projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw ma na celu dostosowanie prawa polskiego do wymagań instrumentów prawnych Unii Europejskiej, przyjętych w latach 2001-2002, w ramach tzw. „nowego acquis”.

Decyzja ramowa z dnia 13 czerwca 2002 r. o zwalczaniu terroryzmu zobowiązuje państwa członkowskie do przyjęcia jednolitej definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Celem takiego działania nie jest tu li tylko osiągnięcie skutku teoretyczno-systemowego. Fakt, że dany typ przestępstw kwalifikowany jest jako przestępstwo o charakterze terrorystycznym ma bowiem wpływ na zaostrenie wymiaru kary za nie. Przewiduje to w sposób jednoznaczny art. 5 ust. 2 powołanej Decyzji ramowej, nakazujący wprowadzenie wyższych ustawowych zagrożeń za przestępstwa o charakterze terrorystycznym, niż przewidziane za te same przestępstwa nie mające takiego charakteru. Ponadto przepis ten wprost określa minimalne progi dla najwyższych ustawowych zagrożeń za przestępstwo udziału w grupie terrorystycznej. Wprowadzono też możliwość pociągania do odpowiedzialności osób prawnych za każde z przestępstw o charakterze terrorystycznym, niezależnie od tego, czy jego „nieterrorystyczny” odpowiednik daje podstawę do nałożenia kary na osobę prawną. Warunki odpowiedzialności osób prawnych określone zostały w ten sam sposób, jak we wcześniejszych, implementowanych już instrumentach prawnych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie zobowiązane są do implementowania rozwiązań prawnych

---

przewidzianych w powołanej Decyzji ramowej do końca 2002 r. – co oznacza, że Polska powinna przyjąć te rozwiązania przed przystąpieniem do Unii.

Prawo polskie nie zawiera definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Definicja określona w art. 1 Decyzji ramowej skonstruowana jest dwuelementowo. Najpierw wymienia alternatywnie trzy cele działania sprawcy, a następnie katalog przestępstw, które – jeśli zostaną popełnione w jednym z trzech wymienionych celów – mają być uznane za posiadające charakter terrorystyczny. Należy zauważyć, że każde z dziewięciu wymienionych typów przestępstw w polskim prawie karnym może być kwalifikowane z różnych przepisów Kodeksu karnego, zbiegających się również kumulatywnie w dających się przewidzieć możliwych stanach faktycznych. Ponadto Decyzja ramowa wprowadza pojęcie przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, to jest takich, które nie konstytuują same przez się aktów terroru, ale stanowią element przygotowania do ich popełnienia: kradzież, wymuszenie i fałszerstwo dokumentów. I te czyny mają być zagrożone wyższymi sankcjami niż „zwykle” postaci wymienionych przestępstw. Oprócz tego Decyzja ramowa nakazuje spenalizowanie udziału w grupie terrorystycznej i kierowania taką grupą, żądając nałożenia sankcji karnej za te czyny w określonej wprost wysokości.

Dla wypełnienia tych wymagań proponuje się wprowadzenie do art. 115 K.k. definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 1 pkt 3 projektu). Definicja ta obejmuje jedynie element celu działania sprawcy. Wpisywanie katalogu przestępstw z art. 1 Decyzji ramowej nie wydaje się ani możliwe ani konieczne. Założono, że wiele czynów opisanych w części szczególnej Kodeksu karnego ze swej istoty nie może mieć charakteru terrorystycznego, np. znęcanie się nad członkiem rodziny czy wypadek drogowy. Dlatego też katalog czynów o charakterze terrorystycznym ograniczono wyłącznie do czynów najpoważniejszych, zagrożonych karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat. Katalog czynów o charakterze terrorystycznym poszerzono także, zgodnie z wymogami Decyzji ramowej, o bezprawne groźby popełnienia takich czynów.

W dalszej kolejności proponuje się wprowadzenie ogólnego przepisu przewidującego zaostrenie kary, jeżeli przestępstwo ma charakter terrorystyczny. Biorąc pod uwagę wymagania przepisów art. 5 ust. 2 Decyzji ramowej proponuje się, by przewidziane w

---

art. 65 K.k. zaostrenie sankcji według formuły z art. 64 § 2 K.k., rozszerzyć na sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym (art. 1 pkt 1 projektu).

Polskie przepisy określające jurysdykcję krajową są w wysokim stopniu zbieżne z wymaganiami art. 9 ust. 1 Decyzji ramowej. Jednakże nie obejmują one popełnienia przez cudzoziemca poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przestępstwa o charakterze terrorystycznym przeciwko instytucjom lub ludności innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, albo instytucjom lub organom Unii lub Wspólnot Europejskich. Dlatego też proponuje się wprowadzić zmianę w art. 110 K.k., tak, aby rozszerzenie jurysdykcji dotyczyło tylko przestępstw o charakterze terrorystycznym. Ten rodzaj przestępczości uzasadnia znaczne rozszerzenie jurysdykcji. W przypadku innego typu przestępstw takie rozszerzenie mogłoby zostać uznane za zbyt daleko idące (art. 1 pkt 2 projektu).

W prawie polskim art. 258 K.k. penalizuje udział w grupie przestępczej i w chwili obecnej udział czy kierowanie grupą terrorystyczną są kwalifikowane właśnie z tego przepisu. Co więcej, wypracowana przez polską doktrynę i judykaturę definicja zorganizowanej grupy przestępczej odpowiada w pełni wymaganiom art. 2 ust. 1 Decyzji ramowej. Niemniej jednak w wypadku penalizacji udziału w grupie terrorystycznej i kierowania taką grupą Decyzja ramowa stawia ściśle określone wymagania dotyczące maksymalnego ustawowego zagrożenia. Zastosowanie ogólnego przepisu zaostrażającego karę nie jest wystarczające do osiągnięcia minimów wskazanych w Decyzji ramowej (pomijając wątpliwość co do prawidłowości użycia opisanej wcześniej konstrukcji do przestępstwa udziału w grupie terrorystycznej). Dlatego też proponuje się uzupełnić typ kwalifikowany, określony w § 2 o znamię „terrorystycznego” celu działania grupy albo związku oraz wprowadzić nowy typ kwalifikowany przestępstwa określonego w § 3, jeżeli grupa lub związek ma na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 1 pkt 4 – projektowany art. 258 K.k. § 2 i 4). W pozostałym zakresie projektowany przepis art. 258 K.k. uwzględnia zmiany Kodeksu karnego przyjęte już przez Podkomisję Nadzwyczajną Sejmu RP do rozpatrzenia projektów nowelizacji Kodeksu karnego (druk sejmowy numer 181).

W końcu, komentowana Decyzja ramowa wymaga, aby każde przestępstwo o charakterze terrorystycznym mogło stanowić podstawę nałożenia sankcji na osobę

---

prawną – o ile spełnione są przesłanki przewidziane w artykule 7. Przesłanki te pokrywają się z przesłankami określonymi w art. 3 ustawy z dnia 27 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661). Jakkolwiek sposób określania katalogu przestępstw, za które podmiot zbiorowy może ponosić karę jest odmienny, to wydaje się, że dla pełnej implementacji Decyzji ramowej w omawianym zakresie niezbędne jest jedynie wprowadzenie do art. 16 ww. ustawy nowej kategorii przestępstw – przestępstw o charakterze terrorystycznym (art. 4 projektowanej ustawy).

Decyzja ramowa z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia prawno-karnych ram zwalczania pomocy w nielegalnym przekraczaniu granic, przejeździe i nielegalnym pobycie oraz Dyrektywa z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie definicji pomocy w niedozwolonym przekroczeniu granicy, tranzycie i niedozwolonym pobycie nakładają na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązek spenalizowania i nałożenia sankcji o określonej wysokości za nielegalne przekraczanie granicy, udzielanie pomocy i organizowanie nielegalnego przekraczania granicy. Ponadto zobowiązują do spenalizowania pomocy w nielegalnym pobycie na terytorium Państwa Członkowskiego – o ile taka pomoc jest świadczona w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Do pełnej implementacji przepisów ww. decyzji i dyrektywy niezbędne jest:

- zwiększenie ustawowego zagrożenia karą za przestępstwo określone w art. 264 § 3 K.k. (organizowanie nielegalnego przekraczania granicy) poprzez ustalenie jej wymiaru w granicach od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności – zgodnie z wymaganiami art. 1 ust. 3 Decyzji ramowej. Konieczne jest także spenalizowanie umożliwienia lub ułatwienia innej osobie – w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej – nielegalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1 pkt 5 projektu). To ostatnie przestępstwo musi też zostać włączone do katalogu przestępstw, za które osoba prawna może ponosić odpowiedzialność (obowiązek ten realizuje obowiązujący przepis art. 16 ust. 1 pkt 9 powołanej ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary).

Decyzja ramowa z dnia 13 czerwca 2002 r. o wspólnych zespołach dochodzeniowo-śledczych podobnie jak Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia

---

29 maja 2000 r. oraz Drugi Protokół do Konwencji o Pomocy Prawnej w sprawach karnych z 1959 r. przewiduje wprowadzenie nowej formy współpracy międzynarodowej w sprawach karnych w postaci wspólnych zespołów śledczych. Ma ona być alternatywą dla klasycznej pomocy prawnej.

Zespoły śledcze mogą być tworzone, na podstawie porozumień zawieranych między właściwymi organami różnych państw, w przypadku prowadzenia poważnych postępowań karnych o charakterze transgranicznym. Do zespołu takiego działającego na terytorium jednego państwa członkowskiego, w zależności od potrzeb konkretnego postępowania karnego, mogą być delegowani funkcjonariusze organów uprawnionych do prowadzenia postępowania karnego z innych państw. Prawem właściwym ma być prawo państwa, na terytorium którego zespół działa.

Jakkolwiek regulacje prawne dotyczące tworzenia wspólnych zespołów śledczych, przyjęte w ww. instrumentach prawnych są w zasadzie tożsame, to zakres obowiązków związanych z ich implementacją do prawa krajowego jest różny. Implementacja postanowień umów międzynarodowych mogłaby się ograniczyć do wprowadzenia do prawa polskiego przepisów kompetencyjnych określających właściwość organów uprawnionych do tworzenia takich zespołów, gdyż większość regulacji mogłaby być stosowana bezpośrednio (Polska ratyfikowała w br. II Protokół do Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych – możliwość współpracy na jego podstawie jest jak dotąd ograniczona, ze względu na małą liczbę ratyfikacji; Konwencję o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 29 maja 2000 r. Polska będzie zobowiązana ratyfikować niezwłocznie po akcesji do Unii Europejskiej, jak dotąd Konwencja nie weszła jednak w życie wobec Państw Członkowskich Unii Europejskiej). W przypadku Decyzji ramowej z dnia 13 czerwca 2002 r., zwłaszcza w sytuacji, gdy w życie nie weszła Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 29 maja 2000 r. Polska, podobnie, jak pozostałe Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, jest zobowiązana do pełnej transpozycji jej postanowień do prawa krajowego (decyzja ramowa ze swojej istoty wymaga implementacji i nigdy nie ma skutku bezpośredniego).

W tym też celu, uznając, że rozwiązania przyjęte w powołanej Decyzji ramowej w zakresie zespołów śledczych stanowią formę wykonywania międzynarodowej pomocy prawnej, określonej w Rozdziale 62 Kodeksu postępowania karnego, proponuje się

---

dodanie w tym Rozdziale przepisów art. 589b-589f przejmujących podstawowe postanowienia Decyzji ramowej.

W art. 589b K.p.k. w § 1 wprowadza się definicję tej nowej formy pomocy prawnej w sprawach karnych, w § 2 – normę kompetencyjną, zgodnie z którą wspólny zespół śledczy, zwany dalej „zespołem”, powołują, w drodze porozumienia, Prokurator Generalny oraz właściwy organ państwa współpracującego, jak również ramowe wskazania dotyczące porozumienia o tworzeniu takiego zespołu (porozumienia odrębne dla potrzeb określonego postępowania przygotowawczego, zawierane na czas oznaczony, który może być przedłużony – projektowany art. 589b § 5), zaś w § 3 – przedmiot zawieranego porozumienia. Należy przy tym podkreślić, że zważywszy na dynamiczny rozwój współpracy międzynarodowej i rosnące potrzeby w tym względzie, przyjęto szerszy niż tego wymaga Decyzja ramowa zakres stosowania regulacji o tworzeniu zespołów. Poza współpracą z Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej, współpraca została bowiem rozciągnięta na państwa, z którymi łączy Rzeczpospolitą Polską umowa międzynarodowa oraz na państwa zapewniające w tym zakresie wzajemność.

Projektowany art. 589c K.p.k. wprost przejmuje dla zespołu powołanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „zespołem polskim”, wskazane w Decyzji ramowej przesłanki uprawniające do jego tworzenia na terytorium określonego państwa oraz szczegółowe rozwiązania Decyzji odnoszące się do funkcjonowania zespołu polskiego.

Pracami zespołu polskiego kieruje polski prokurator (art. 589c § 2), w jego skład mogą wchodzić inni polscy prokuratorzy i przedstawiciele innych polskich organów uprawnionych do prowadzenia śledztwa (np. Policji, Straży Granicznej czy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego) oraz funkcjonariusze właściwych organów państwa współpracującego, zwani dalej „funkcjonariuszami delegowanymi” (art. 589c § 3). Do czynności w postępowaniu przygotowawczym wykonywanych w ramach zespołu polskiego stosuje się przepisy prawa krajowego, z zastrzeżeniem jednak § 5-8 oraz art. 589e (art. 589c § 4). Funkcjonariusze delegowani są uprawnieni do obecności przy wszystkich czynnościach procesowych wykonywanych w ramach zespołu polskiego (art. 589c § 5), przewidziana została również możliwość powierzenia im przez kierującego zespołem polskiego prokuratora określonej czynności śledztwa, przy czym

---

możliwość taka została uzależniona od wyrażenia zgody przez strony porozumienia. Proponuje się też, aby w czynności tej uczestniczył polski członek zespołu i to on sporządzał z niej protokół (art. 589c § 6).

Projektowany art. 589c § 7 określa procedurę uzyskiwania protokołów czynności śledztwa za pośrednictwem funkcjonariusza delegowanego do zespołu. Procedura taka umożliwia zaniechanie występowania do innego państwa z formalnym wnioskiem o pomoc prawną.

Z kolei art. 589d § 1-3 określa zasady włączania się i wykonywania czynności przez polskich funkcjonariuszy delegowanych do zespołów tworzonych w innych państwach.

Ponadto w projektowanych przepisach przewidziano regulacje odnoszące się do zasad przekazywania informacji w ramach utworzonych zespołów (art. 589e) oraz obowiązków Skarbu Państwa w zakresie wypłacenia tymczasowo odszkodowania za szkody wyrządzone w Polsce przez obcych funkcjonariuszy delegowanych do zespołów działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 589f). W tym ostatnim przypadku Decyzja ramowa stanowi, że państwem odpowiedzialnym za naprawienie szkody wyrządzonej przez funkcjonariusza delegowanego jest państwo delegujące, natomiast państwo, na którego terytorium były prowadzone czynności i powstała szkoda, zobowiązane jest do wypłacenia odszkodowania osobie poszkodowanej, ale tylko „zaliczkowo”, co oznacza, że państwu temu przysługuje następnie zwrot wypłaconej z tego tytułu kwoty pieniężnej od państwa rzeczywiście odpowiedzialnego za szkodę. Uwzględniając też wymóg, określony w art. 3 powołanej Decyzji ramowej, przyjęto, że warunkiem tymczasowej wypłaty równowartości odszkodowania jest wyrządzenie szkody innej osobie.

Decyzja ramowa z dnia 15 marca 2001 r. o statusie osób pokrzywdzonych w postępowaniu karnym nakłada na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej obowiązek podjęcia legislacyjnych działań dostosowawczych, celem ustanowienia minimalnego instrumentarium prawnego regulującego i chroniącego pozycję osób pokrzywdzonych.

Decyzja ramowa uznając doniosłość roli pokrzywdzonych w procesie karnym, nakazuje odpowiednie ich traktowanie zwłaszcza osób stanowiących grupę „szczególnego ryzyka” (art. 2), gwarantuje prawo tych osób do składania zeznań i dostarczania

---

materiału dowodowego w innej postaci (art. 3), nakazuje organom procesowym zapewnienie pokrzywdzonym dostępu do informacji m.in. o toku postępowania oraz ich statusie w jego ramach (art. 4 i 5), reguluje status pokrzywdzonego jako strony w procesie (art. 6), odnosi się do kwestii zwrotu kosztów osobie pokrzywdzonej (art. 7), prawa do ochrony pokrzywdzonego w toku postępowania (art. 8), prawa do uzyskania odszkodowania w toku postępowania karnego (art. 9), mediacji pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzonym (art. 10), statusu osób pokrzywdzonych zamieszkałych w państwie innym niż miejsce popełnienia czynu (art. 11), współpracy pomiędzy Krajami Członkowskimi (art. 12) oraz innych mniej istotnych zagadnień (art. 13-15).

Prawo polskie pozostaje zasadniczo w zgodności z zapisami Decyzji ramowej, a status osoby pokrzywdzonej regulowany jest szeregiem przepisów Kodeksu postępowania karnego, z których w kontekście Decyzji ramowej wymienić można m.in. art. 2 § 1 pkt 3, art. 49-70, art. 87-88, art. 177 § 1a i § 2, art. 184, art. 185a, art. 191 § 3.

Kwestią, którą wyeksponowano w Decyzji ramowej, a która nie znajduje swojego odpowiednika w obowiązującym w Polsce stanem prawnym, jest przepis art. 4 ust. 3 Decyzji zobowiązujący do informowania pokrzywdzonego o uchyleniu środków izolacyjnych wobec sprawcy czynu. Minimalnym standardem w tym zakresie jest zapewnienie informowania pokrzywdzonego w sytuacji, gdy sprawca stanowi dla niego zagrożenie, a odpowiedni organ uzna to za konieczne.

Mając na celu konieczność zapewnienia zgodności polskiego prawa z powołaną Decyzją ramową w omawianym zakresie, niezbędne wydaje się wprowadzenie odpowiednich zmian w przepisach Kodeksu postępowania karnego oraz Kodeksu karnego wykonawczego.

W przedstawionych warunkach, w Kodeksie postępowania karnego, w art. 253 przewidującego uchylenie lub zmianę środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, proponuje się dodać § 3, w którym wskazane zostanie, że niezwłocznie po podjęciu tych decyzji, sąd lub prokurator powiadamia osobę pokrzywdzoną (na jej wniosek), jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczę pozostaje, przy czym o prawie do złożenia takiego wniosku należy pouczyć pokrzywdzonego niezwłocznie po zastosowaniu tymczasowego aresztowania (art. 2 pkt 1 projektu).

Z tych samych powodów proponuje się zmianę Kodeksu karnego wykonawczego w zakresie przepisów zezwalających skazanemu na czasowe opuszczenie zakładu karnego bez dozoru lub bez konwoju funkcjonariusza Służby Więziennej albo asysty innej osoby godnej zaufania, udzielenia mu przepustki lub przerwy w odbywaniu kary oraz warunkowego zwolnienia. W przypadku podjęcia przez sędziego penitencjarnego lub dyrektora zakładu karnego jednej z ww. decyzji, mieliby oni, każdy w ramach posiadanych kompetencji, obowiązek, na wniosek pokrzywdzonego, poinformowania go (jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczę pokrzywdzony pozostaje) o takiej decyzji.

Realizując powyższy obowiązek proponuje się dodanie w Rozdziale X Kodeksu karnego wykonawczego Oddziału 13, zawierającego przepis art. 168a, odnoszący się do wszystkich sytuacji, w których skazany może czasowo lub przed przewidywanym terminem zakończenia kary pozbawienia wolności opuścić zakład karny. Dotyczy to również zwolnienia skazanego po odbyciu przez niego w całości orzeczonej kary pozbawienia wolności oraz ucieczki skazanego z zakładu karnego.

Ponadto, zaproponowano rozwiązanie, że o prawie do złożenia takiego wniosku w postępowaniu wykonawczym poucza pokrzywdzonego sąd kierując orzeczenie do wykonania (art. 3 projektowanej ustawy).

Wprowadzenie w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie ustawy w proponowanym brzmieniu nie spowoduje też skutków finansowych dla budżetu państwa w rozumieniu art. 31 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148).

Budżet państwa będą bowiem obciążały zwykle koszty, jakie dotychczas ponoszone były w związku z realizacją wniosków o międzynarodową pomoc prawną i koszty te powinny być pokrywane ze środków przewidzianych na bieżącą działalność tego rodzaju. Dodatkowe szkolenia dla prokuratorów będą mogły zostać zrealizowane w ramach prowadzonej na bieżąco polityki szkoleniowej resortu.

Należy zauważyć, że Ministerstwo Sprawiedliwości od roku 2000 prowadzi szkolenia dla grupy sędziów i prokuratorów specjalizujących się we współpracy

---

międzynarodowej. Ponadto w ramach PHARE i ze środków budżetowych cyklicznie organizowane są szkolenia dla wszystkich sędziów i prokuratorów z zakresu współpracy prawnej z zagranicą, w ramach których będą mogły być przeprowadzane szkolenia w zakresie współpracy w ramach wspólnych zespołów śledczych.

UZASADNIENIE
DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY – KODEKS KARNY
ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

Podstawowym celem nowelizacji ustawy - Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego jest dostosowanie polskiego prawa do zasad obowiązujących w Unii Europejskiej, określonych w następujących aktach prawnych:

- Decyzji ramowej Rady Nr 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE L 164, 22.06.2002),
- Dyrektywy Rady Nr 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiującej ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE L 328, 05.12.2002),
- Decyzji ramowej Rady Nr 2002/946/WSiSW z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE L 328, 05.12.2002),
- Decyzji ramowej Rady Nr 2002/465/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz. Urz. WE L 162, 20.06.2002),
- Decyzji ramowej Rady Nr 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz. Urz. WE L 082 , 22.03.2001).

Głównymi zmianami – zgodnymi z prawem Unii Europejskiej - wprowadzanymi do ustawy – Kodeks karny na mocy niniejszej nowelizacji są:

- wprowadzenie definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym,
- penalizacja umożliwienia lub ułatwienia innej osobie – w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej – nielegalnego pobytu cudzoziemców na terytorium RP,
- zwiększenie ustawowego zagrożenie karą za przestępstwo określone w art. 264 § 3 kodeksu karnego (organizowanie nielegalnego przekraczania granicy).

Decyzja ramowa w sprawie zwalczania terroryzmu zobowiązuje państwa członkowskie do przyjęcia jednolitej definicji przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Projekt ustawy w art. 1 ust. 3 wprowadza do art. 115 Kodeksu karnego definicję takiego przestępstwa, odwołując się do celu określonego w art. 1 decyzji ramowej. Wprowadzenie definicji ma znaczenie ze względu na projektowaną zmianę art. 65 Kodeksu karnego oraz art. 258 kk. Proponuje się również zmianę art. 110 k.k. tak, aby rozszerzenie jurysdykcji dotyczyło przestępstw o charakterze terrorystycznym.

Przedłożony projekt ustawy dokonuje również implementacji do polskiego prawa przepisów decyzji ramowej w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych. Przepisy dodanych art. 589b-589f do kodeksu postępowania karnego prawidłowo wdrażają w szczególności przepisy art. 1 i 2 decyzji ramowej Rady Nr 2002/465/JHA.

Zespoły dochodzeniowo-śledcze są nową formą współpracy międzynarodowej w sprawach karnych, która ma być alternatywą dla klasycznej pomocy prawnej. Zespoły mogą być tworzone, na podstawie porozumień zawieranych między właściwymi organami różnych państw, w przypadku prowadzenia poważnych postępowań karnych o charakterze transgranicznym. Do zespołu działającego na terytorium jednego państwa członkowskiego, w zależności od potrzeb konkretnego postępowania karnego, mogą być delegowani funkcjonariusze organów uprawnionych do prowadzenia postępowania karnego z innych państw.

Projektowana ustawa wejdzie w życie w dniu 1 maja 2004 r., a więc z chwilą uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DJH- 4435 /03/DPE/agg

Warszawa, 25.12.03

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (pismo nr RM-10-216-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw ma na celu dostosowanie prawa polskiego do następujących aktów prawnych:
  - Decyzji ramowej Rady Nr 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE Nr L 164, 22.06.2002),
  - Dyrektywy Rady Nr 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiującej ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE Nr L 328, 05.12.2002),
  - Decyzji ramowej Rady Nr 2002/946/JHA z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE Nr L 328, 05.12.2002),
  - Decyzji ramowej Rady Nr 2002/465/JHA z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz. Urz. WE Nr L 162, 20.06.2002),
  - Decyzji ramowej Rady Nr 2001/220/JHA z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz. Urz. WE Nr L 082, 22/03/2001).
- II. Projekt ustawy w art. 1 ust. 1 – 4 oraz w art. 4 dostosowuje przepisy Kodeksu karnego oraz ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów

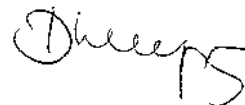
zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary do przepisów Decyzji ramowej 2002/475/JHA o zwalczaniu terroryzmu.

Projektowana ustawa w art. 1 ust. 3 wprowadza do art. 115 Kodeksu karnego definicję przestępstwa o charakterze terrorystycznym, odwołując się do celu określonego w art. 1 decyzji ramowej. Wprowadzenie takiej definicji ma znaczenie ze względu na projektowaną zmianę art. 65 Kodeksu karnego oraz art. 258 kk. Proponuje się również zmianę art. 110 k.k. tak, aby rozszerzenie jurysdykcji dotyczyło przestępstw o charakterze terrorystycznym.

Wszystkie projektowane zmiany dotyczące przestępstw o charakterze terrorystycznym są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

- III. Przedłożony projekt ustawy dokonuje prawidłowej implementacji do polskiego prawa przepisów decyzji ramowej w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-sledczych. Przepisy dodanych art. 589b-589f do kodeksu postępowania karnego prawidłowo wdrażają w szczególności przepisy art. 1 i 2 decyzji ramowej Rady Nr 2002/465/JHA.
- IV. Również pozostałe przepisy projektu ustawy, dostosowujące prawo polskie do ww. aktów, są zgodne z prawem Unii Europejskiej. W szczególności należy podkreślić konieczność zwiększenia ustawowego zagrożenia karą za przestępstwo określone w art. 264 § 3 k.k. (organizowanie nielegalnego przekraczania granicy) oraz wprowadzenie odpowiednich zmian, wynikających z wzmocnienia praw ofiar w postępowaniu karnym.
- V. **W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości

DECYZJA RAMOWA RADY

z dnia 13 czerwca 2002 r.

w sprawie zwalczania terroryzmu

(2002/475/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Unię Europejską, w szczególności jego art. 29, art. 31 lit. e) oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska opiera się na uniwersalnych wartościach, jakimi są godność ludzka, wolność, równość i solidarność, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności. Unia Europejska opiera się na zasadzie demokracji i zasadzie państwa prawa, wspólnych dla Państw Członkowskich.
- (2) Terroryzm stanowi jedno z najpoważniejszych naruszeń tych zasad. Przyjęta na nieformalnym posiedzeniu Rady w dniu 14 października 1995 r. Deklaracja La Gomera potwierdza, że terroryzm stanowi zagrożenie dla demokracji, dla swobodnego wykonywania praw człowieka oraz dla rozwoju gospodarczego i społecznego.
- (3) Wszystkie lub niektóre Państwa Członkowskie są stronami wielu konwencji dotyczących terroryzmu. Konwencja Rady Europy z dnia 27 stycznia 1977 r. o zwalczaniu terroryzmu nie zalicza przestępstw terrorystycznych do przestępstw politycznych ani przestępstw związanych z przestępstwami politycznymi, ani przestępstw wpływających z pobudek politycznych. Narody Zjednoczone przyjęły Konwencję o zwalczaniu ataków terrorystycznych z użyciem bomb z dnia 15 grudnia 1997 r. oraz Konwencję o zwalczaniu finansowania terroryzmu z dnia 9 grudnia 1999 r. Na forum Narodów Zjednoczonych trwają obecnie negocjacje nad projektem konwencji przeciwko terroryzmowi o zasięgu globalnym.
- (4) Na poziomie Unii Europejskiej dnia 3 grudnia 1998 r. Rada przyjęła plan działań Rady i Komisji w sprawie sposobu jak najskuteczniejszego wdrożenia postanowień Traktatu z Amsterdamu w dziedzinie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości³. Należy również wziąć pod uwagę konkluzje Rady z dnia 20 września 2001 r. oraz plan działania Nadzwyczajnej Rady Europejskiej z dnia 21 września 2001 r. w sprawie zwalczania terroryzmu. Do terroryzmu odnosiły się również wnioski Rady Europejskiej

¹ Dz.U. C 332 E z 27.11.2001, str. 300.

² Opinia wydana dnia 6 lutego 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

³ Dz.U. C 19 z 23.1.1999, str. 1.

w Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r. oraz Rady Europejskiej z Santa María da Feira z dnia 19 i 20 czerwca 2000 r. Na kwestię tę zwrócono również uwagę w komunikacie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie dokonywanej co dwa lata aktualizacji danych zbiorczych w celu przeglądu postępów w tworzeniu „przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości” w obrębie Unii Europejskiej (w drugiej połowie 2000 r.). Ponadto, dnia 5 września 2001 r. Parlament Europejski przyjął zalecenie w sprawie roli Unii Europejskiej w zwalczaniu terroryzmu. Należy również przypomnieć, że dnia 30 lipca 1996 r. wiodące państwa uprzemysłowione (G7) i Rosja na szczycie w Paryżu opowiedziały się za podjęciem dwudziestu pięciu środków zwalczania terroryzmu.

- (5) Unia Europejska przyjęła liczne szczególne środki mające wpływ na terroryzm i przestępczość zorganizowaną, jak np. decyzję Rady z dnia 3 grudnia 1998 r. polecającą Europolowi objęcie działalnością przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, wolności osobistej lub mieniu, popełnionych lub takich, których popełnienie jest prawdopodobne podczas działań terrorystycznych⁴; Wspólne działanie Rady 96/610/WSiSW z dnia 15 października 1996 r. dotyczące utworzenia i utrzymywania spisu na temat szczególnych uprawnień antyterrorystycznych, umiejętności i wiedzy specjalistycznej ułatwiających współpracę antyterrorystyczną między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej⁵; wspólne działanie Rady 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Europejskiej Sieci Sądowej⁶, określające zadania Europejskiej Sieci Sądowej w zakresie przestępstw terrorystycznych, w szczególności art. 2; wspólne działanie Rady 98/733/WSiSW z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej⁷; oraz zalecenie Rady z dnia 9 grudnia 1999 r. w sprawie współpracy w zwalczaniu finansowania grup terrorystycznych⁸.
- (6) We wszystkich Państwach Członkowskich należy przyjąć zbliżoną definicję przestępstw terrorystycznych, w tym również przestępstw odnoszących się do grup terrorystycznych. Ponadto, w stosunku do osób fizycznych i prawnych, które popełniły lub ponoszą odpowiedzialność za tego rodzaju przestępstwa, należy przewidzieć kary i sankcje odzwierciedlające poważny charakter tych przestępstw.
- (7) Należy określić zasady postępowania sądowego zapewniające skuteczność postępowania karnego w sprawach o przestępstwa terrorystyczne.
- (8) Zachodzi konieczność podjęcia szczególnych środków w odniesieniu do bezbronnych ofiar przestępstw terrorystycznych.
- (9) Uwzględniając, że osiągnięcie celów proponowanych działań na szczeblu działających jednostronnie Państw Członkowskich nie jest w dostatecznym stopniu możliwe, oraz że ze względu na potrzebę stosowania zasady wzajemności, jest to możliwe do osiągnięcia w większym stopniu na poziomie Unii, Unia Europejska może przyjąć środki, zgodnie z zasadą subsydiarności. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki konieczne do osiągnięcia tych celów.

---

⁴ Dz.U. C 26 z 30.1.1999, str. 22.

⁵ Dz.U. L 273 z 25.10.1996, str. 1.

⁶ Dz.U. L 191 z 7.7.1998, str. 4.

⁷ Dz.U. L 351 z 29.12.1998, str. 1.

⁸ Dz.U. C 373 z 23.12.1999, str. 1.

- (10) Niniejsza decyzja ramowa szanuje podstawowe prawa zagwarantowane w Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz prawa wynikające ze wspólnych dla Państw Członkowskich tradycji konstytucyjnych, stanowiące zasady prawa Wspólnoty. Unia przestrzega zasad uznanych w art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz znajdujących odbicie w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności w rozdziale VI. Żadnego z przepisów niniejszej ramowej decyzji nie należy interpretować jako zmierzającego do zmniejszenia lub ograniczenia podstawowych praw lub wolności, jak prawo do strajku, wolność zgromadzeń, zrzeszania się lub wolność słowa, łącznie z prawem do tworzenia i przystępowania do związków zawodowych w celu ochrony swoich interesów i związanego z tym prawa do demonstracji.
- (11) Przepisy niniejszej ramowej decyzji nie regulują działań sił zbrojnych w okresach konfliktów zbrojnych, regulowanych międzynarodowym prawem humanitarnym, w rozumieniu tych warunków na mocy tego prawa, ani działań sił zbrojnych kraju w ramach wypełniania oficjalnych zobowiązań w zakresie, w jakim są one regulowane innymi zasadami prawa międzynarodowego,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ RAMOWĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przestępstwa terrorystyczne a podstawowe prawa i zasady

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające, że zamierzone czyny, wskazane poniżej w lit. a) - i), określone zgodnie z prawem krajowym jako przestępstwa, które ze względu na swój charakter i kontekst, mogą wyrządzić poważne szkody krajowi lub organizacji międzynarodowej, gdy zostają popełnione w celu:

- poważnego zastraszenia ludności, lub
- bezprawnego zmuszenia rządu lub organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania działania, lub
- poważnej destabilizacji lub zniszczenia podstawowych politycznych, konstytucyjnych, gospodarczych lub społecznych struktur kraju lub organizacji międzynarodowej,

za przestępstwa terrorystyczne uważa się:

- a) ataki na życie ludzkie, które mogą powodować śmierć;
- b) ataki na integralność cielesną osoby;
- c) porwania lub branie zakładników;
- d) spowodowanie rozległych zniszczeń obiektów rządowych lub obiektów użyteczności publicznej, systemu transportowego, infrastruktury, włącznie ze zniszczeniem systemu informacyjnego, stałych platform umieszczonych na szelfie kontynentalnym, miejsca publicznego lub mienia prywatnego, mogące zagrozić

życiu ludzkiemu lub mogące spowodować poważne straty gospodarcze;

- e) zajęcie statku powietrznego, statku lub innego środka transportu publicznego lub towarowego;
- f) wytwarzanie, posiadanie, nabywanie, przewożenie, dostarczanie lub używanie broni, materiałów wybuchowych lub jądrowych, broni biologicznej lub chemicznej, jak również badania i rozwój broni biologicznej i chemicznej;
- g) uwalnianie substancji niebezpiecznych lub powodowanie pożarów, powodzi lub wybuchów, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;
- h) zakłócenia lub przerwy w dostawach wody, energii elektrycznej lub wszelkich innych podstawowych zasobów naturalnych, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;
- i) zagrożenie popełnienia czynów wymienionych w lit. a) - h).

2. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje zmianą obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej

1. Do celów niniejszej decyzji ramowej „grupa terrorystyczna” oznacza grupę zorganizowaną złożoną z więcej niż dwóch osób, ustanowioną na przestrzeni czasu i działającą w uzgodniony sposób w celu popełniania przestępstw terrorystycznych. „Grupa zorganizowana” oznacza grupę, która nie jest przypadkowo sformowana w celu natychmiastowego dokonania przestępstwa, oraz w której nie ma potrzeby formalnego określenia ról członków grupy, ciągłości członkostwa lub rozwiniętej struktury.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność następujących czynów zamierzonych:

- a) kierowanie grupą terrorystyczną;
- b) uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej, w tym poprzez dostarczanie informacji lub zasobów materialnych, lub poprzez wszelkiego rodzaju finansowanie działalności grupy terrorystycznej, mając świadomość, że takie uczestnictwo będzie stanowiło wkład w działalność przestępczą grupy terrorystycznej.

Artykuł 3

Przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną

Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające uznanie następujących czynów za przestępstwa związane z terroryzmem:

- a) kradzież kwalifikowana dokonana z zamiarem popełnienia czynu wymienionego w art. 1 ust. 1;
- b) wymuszenie dokonane z zamiarem popełnienia czynu wymienionego w art. 1 ust. 1;
- c) sporządzanie fałszywych dokumentów urzędowych dokonane z zamiarem popełnienia czynu wymienionego w art. 1 ust. 1 lit. a) - h) oraz w art. 2 ust. 2 lit. b).

Artykuł 4

Podżeganie, pomocnictwo lub współsprawstwo oraz usiłowanie

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność czynów polegających na podżeganiu, pomocnictwie lub współsprawstwie w popełnieniu przestępstwa, określonych w art. 1 ust. 1, art. 2 i art. 3.
2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność czynów polegających na usiłowaniu popełnienia przestępstwa określonych w art. 1 ust. 1 art. 3, z wyjątkiem posiadania, jak przewidziano w art. 1 ust. 1 lit. f) oraz przestępstwa określonego w art. 1 ust. 1 lit. i).

Artykuł 5

Kary

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność przestępstw określonych w art. 1-4 ustanawiając skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające kary, mogące pociągać za sobą ekstradycję.
2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność przestępstw terrorystycznych określonych w art. 1 ust. 1 oraz przestępstw określonych w art. 4 w zakresie, w jakim odnoszą się one do przestępstw terrorystycznych, ustanawiając kary pozbawienia wolności w wymiarze wyższym, niż orzekane z mocy prawa krajowego za takie przestępstwa przy braku zamiaru ich popełnienia zgodnie z art. 1 ust. 1, z wyjątkiem przypadków, gdy orzekane wyroki są najwyższymi na mocy prawa krajowego.
3. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające karalność przestępstw wymienionych w art. 2, ustanawiając kary pozbawienia wolności w wymiarze maksymalnym nie mniej niż piętnaście lat za przestępstwo określone w art. 2 ust. 2 lit. a) oraz za przestępstwa określone w art. 2 ust. 2 lit. b) w wymiarze maksymalnym nie mniej niż osiem lat. W zakresie, w jakim przestępstwo określone w art. 2 ust. 2 lit. a) odnosi się jedynie do czynu, określonego w art. 1 ust. 1 lit. i), maksymalny wymiar kary wynosi nie mniej niż osiem lat.

Artykuł 6

Okoliczności szczególne

Każde Państwo Członkowskie może podjąć niezbędne środki zapewniające zmniejszenie kar, określonych w art. 5 w przypadkach, gdy sprawca:

- a) odstępuje od działalności terrorystycznej, oraz
- b) dostarcza organom administracyjnym lub sądowym informacji, których uzyskanie w inny sposób przez organy administracyjne lub sądowe byłoby niemożliwe, co pomaga odpowiednim organom w:
  - (i) zapobieganiu lub zmniejszaniu skutków przestępstwa;
  - (ii) identyfikacji lub postawieniu przed wymiarem sprawiedliwości innych sprawców;
  - (iii) znalezieniu dowodów lub
  - (iv) zapobieganiu dalszym przestępstwom określonym w art. 1-4.

Artykuł 7

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne podlegają odpowiedzialności za przestępstwa określone w art. 1-4, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą albo indywidualnie, albo jako część organu osoby prawnej, zajmującą kierownicze stanowisko w strukturze osoby prawnej, na jednej z następujących podstaw:

- a) prawo do reprezentowania osoby prawnej;
- b) upoważnienie do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej;
- c) upoważnienie do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej.

2. Niezależnie od przypadków przewidzianych w ust. 1, każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające, że osoba prawna może ponosić odpowiedzialność w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby określonej w ust. 1, umożliwił popełnienie przestępstw określonych w art. 1-4 na korzyść osoby prawnej przez osobę jej podwładną.

3. Odpowiedzialność osoby prawnej na podstawie ust. 1 i 2 nie wyklucza karnego postępowania sądowego przeciw osobom fizycznym, które są sprawcami, podżegaczami lub współwinnymi przestępstw określonych w art. 1-4.

Artykuł 8

Kary dla osób prawnych

Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki zapewniające, że osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 7 podlega skutecznej, proporcjonalnej i zniechęcającej karze, włączając grzywny wymierzane na podstawie przepisów prawa karnego lub na podstawie innych przepisów, oraz mogącej obejmować inne kary takie, jak:

- a) pozbawienie prawa do świadczeń lub pomocy publicznej;
- b) czasowe lub trwałe pozbawienie uprawnień do prowadzenia działalności handlowej;
- c) nadzór sądowy;
- d) sądowy nakaz likwidacji;
- e) czasowe lub stałe zamknięcie przedsiębiorstw wykorzystanych w celu popełnienia przestępstwa.

Artykuł 9

Jurysdykcja i sądowe postępowanie karne

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do ustanowienia jurysdykcji w sprawach przestępstw określonych w art. 1-4, w przypadku, gdy:

- a) przestępstwo zostaje popełnione w całości lub w części na jego terytorium; każde Państwo Członkowskie może rozszerzyć obszar swojej jurysdykcji, jeśli przestępstwo zostaje popełnione na terytorium Państwa Członkowskiego;
- b) przestępstwo zostaje popełnione na pokładzie statku wodnego pod jego banderą lub statku powietrznego zarejestrowanego w tym Państwie Członkowskim;
- c) sprawca jest jednym z jego obywateli lub rezydentów;
- d) przestępstwo zostaje popełnione na korzyść osoby prawnej ustanowionej na jego terytorium;
- e) przestępstwo zostaje popełnione przeciwko instytucjom lub obywatelom danego Państwa Członkowskiego lub przeciwko instytucji Unii Europejskiej lub organu powołanego zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską lub Traktatem o Unii Europejskiej i mającego siedzibę w tym Państwie Członkowskim.

2. Jeśli przestępstwo podlega jurysdykcji więcej niż jednego Państwa Członkowskiego i jeśli każde Państwo zainteresowane zgodnie ze swoim prawem krajowym może podjąć ściganie na podstawie tego samego stanu faktycznego, zainteresowane Państwa Członkowskie współpracują w celu podjęcia decyzji, które z nich będzie ścigać sprawców w celu, jeśli jest to możliwe, skoncentrowania procedury sądowej w jednym Państwie Członkowskim. W tym celu Państwa Członkowskie mogą odwołać się do organu lub mechanizmu ustanowionego w ramach Unii Europejskiej, aby ułatwić współpracę między ich organami sądowymi oraz koordynację ich działań. W takiej sytuacji uwzględnia się następujące czynniki:

- dane Państwo Członkowskie to państwo, na którego terytorium dane czyny zostały popełnione,
- dane Państwo Członkowskie to państwo, którego sprawca jest obywatelem lub rezydentem,

- dane Państwo Członkowskie jest Państwem Członkowskim pochodzenia ofiar,
- dane Państwo Członkowskie to państwo, na którego terytorium sprawca został zatrzymany.

3. Każde Państwo Członkowskie podejmuje również środki niezbędne w celu ustanowienia swej jurysdykcji w sprawie przestępstw określonych w art. 1-4, w przypadku gdy odmawia ono przekazania lub ekstradycji do innego Państwa Członkowskiego lub państwa trzeciego osoby podejrzanej lub skazanej za te przestępstwa.

4. Każde Państwo Członkowskie zapewnia objęcie swoją jurysdykcją spraw, w których jakiegokolwiek z przestępstw określonych w art. 2 i 4 zostało popełnione w całości lub w części w obrębie jego terytorium, niezależnie od miejsca siedziby grupy terrorystycznej lub terytorium jej działalności przestępczej.

5. Niniejszy artykuł nie wyklucza sprawowania jurysdykcji w sprawach karnych jak ustanowiono przez Państwo Członkowskie zgodnie z jego ustawodawstwem krajowym.

Artykuł 10

Ochrona i pomoc udzielane ofiarom

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że dochodzenia lub ściganie w sprawie przestępstw objętych niniejszą decyzją ramową nie zależą od zeznań lub oskarżeń wniesionych przez ofiarę przestępstwa, przynajmniej w przypadku, gdy czyny zostały popełnione na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

2. Oprócz środków ustanowionych w decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym⁹, każde Państwo Członkowskie, jeśli jest to konieczne, podejmuje wszelkie możliwe środki dla zapewnienia rodzinom ofiar należytej pomocy.

Artykuł 11

Wykonanie i sprawozdania

1. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki w celu wykonania niniejszej decyzji ramowej do dnia 31 grudnia 2002 r.

2. Do dnia 31 grudnia 2002 r. Państwa Członkowskie przesyłają Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji tekst przepisów transponujących do ich prawa krajowego zobowiązania wynikające z niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie sprawozdania sporządzonego na podstawie informacji i sprawozdania Komisji, Rada ocenia, do dnia 31 grudnia 2003 r., czy Państwa Członkowskie podjęły niezbędne środki w celu wykonania niniejszej decyzji ramowej.

3. Sprawozdanie Komisji określa szczególnie transpozycję do prawa karnego Państw Członkowskich zobowiązania określonego w art. 5 ust. 2.

---

⁹ Dz.U. L 82 z 22.3.2001, str. 1.

Artykuł 12

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza decyzja ramowa ma zastosowanie do Gibraltaru.

Artykuł 13

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 13 czerwca 2002 r.

W imieniu Rady

M. RAJOY BREY

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY 2002/90/WE

z dnia 28 listopada 2002 r.

definiująca ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 61 lit. a) i art. 63 ust. 3 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Republiki Francuskiej¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Jednym z celów Unii Europejskiej jest stopniowe tworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, co oznacza, między innymi, że musi być zwalczana nielegalna imigracja.
- 2) W konsekwencji, powinny być podejmowane środki dla zwalczania pomocy w nielegalnej imigracji, zarówno w związku z nielegalnym przekraczaniem granicy w ścisłym znaczeniu jak i w celu zwalczania istniejących sieci wykorzystujących ludzi.
- 3) W tym celu zasadnicze znaczenie ma zbliżenie istniejących przepisów prawa, w szczególności z jednej strony, dokładna definicja danego naruszenia i przypadki wyłączeń, które są przedmiotem niniejszej dyrektywy i, z drugiej strony, minimalne zasady dotyczące karania, odpowiedzialności osób prawnych i jurysdykcji, które są przedmiotem decyzji ramowej Rady 2002/946/WSiSW z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu³.
- 4) Celem niniejszej dyrektywy jest udostępnienie definicji ułatwiania nielegalnej imigracji i w konsekwencji umożliwienie skuteczniejszego zastosowania decyzji ramowej 2002/946/WSiSW w celu zapobiegania temu przestępstwu.
- 5) Niniejsza decyzja ramowa uzupełnia inne instrumenty przyjęte w celu zwalczania nielegalnej imigracji, nielegalnego zatrudniania, handlu ludźmi i seksualnego wykorzystywania dzieci.
- 6) W przypadku Islandii i Norwegii, niniejsza decyzja ramowa tworzy rozwinięcie postanowień dorobku Schengen w rozumieniu Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącego włączenia tych

¹ Dz.U. C 253 z 4.09.2000, str. 1.

² Dz.U. C 276 z 1.10.2001, str. 244.

³ Zobacz str. 1 tego *Dziennika Urzędowego*

dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁴, które obejmuje obszar określony w art. 1 lit. E) decyzji Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych przepisów o stosowaniu niniejszego porozumienia⁵.

- 7) Zjednoczone Królestwo i Irlandia uczestniczą w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów.
- 8) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest ona dla niej wiążąca oraz nie podlega jej stosowaniu. Przy założeniu, że niniejsza dyrektywa opiera się o dorobek Schengen na podstawie przepisów tytułu IV części trzeciej Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania postanowi, zgodnie z art. 5 omawianego Protokołu, w terminie sześciu miesięcy od przyjęcia przez Radę niniejszej dyrektywy, czy zastosuje ją w swoim prawie krajowym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Ogólne naruszenie

1. Każde Państwo Członkowskie przyjmie właściwe sankcje wobec:
  - a) każdej osoby, która umyślnie pomaga osobie nie będącej obywatelem Państwa Członkowskiego we wjeździe, lub tranzycie przez terytorium Państwa Członkowskiego z naruszeniem przepisów dotyczących wjazdu lub tranzytu cudzoziemców;
  - b) każdej osoby, która dla korzyści finansowych umyślnie pomaga osobie nie będącej obywatelem Państwa Członkowskiego w zamieszkiwaniu na terytorium Państwa Członkowskiego z naruszeniem przepisów dotyczących pobytu cudzoziemców.
2. Każde Państwo Członkowskie może zdecydować o nienakładaniu sankcji w odniesieniu do zachowania zdefiniowanego w ust. 1 lit. a) przez stosowanie swojego prawa krajowego i praktyki w przypadkach gdy celem zachowania jest zapewnienie pomocy humanitarnej wobec osoby, której to dotyczy.

Artykuł 2

Podżeganie, uczestnictwo i usiłowanie

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, że sankcje określone w art. 1 stosuje się również do osoby, która:

- a) podżega do popełnienia,
- b) jest współsprawcą w, lub

---

⁴ Dz.U. L 176 z 10.07.1999, str. 36.

⁵ Dz.U. L 176 z 10.07.1999, str. 31.

c) usiłuje popełnić

naruszenie określone w art. 1 ust. 1 lit. a) lub b).

Artykuł 3

Sankcje

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, że naruszenia określone w art. 1 i 2 podlegają sankcjom skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym.

Artykuł 4

Zastosowanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 5 grudnia 2004 r. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Środki przyjęte przez Państwa Członkowskie powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odniesienia są ustanawiane przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji treść głównych przepisów ich prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą, wraz ze spisem pokazującym, jak przepisy niniejszej dyrektywy odpowiadają przepisom przyjętego prawa krajowego. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie

Artykuł 5

Uchylenie

Art. 27 ust. 1 Konwencji z Schengen z 1990 r. uchyla się z dniem 5 grudnia 2004 r. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zastosuje niniejszą dyrektywę na podstawie art. 4 ust. 1 przed tą datą, omawiane postanowienie przestaje być stosowane do tego Państwa Członkowskiego od dnia zastosowania.

Artykuł 6

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 7

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 28 listopada 2002 r.

W imieniu Rady

B. HAARDER

Przewodniczący

DECYZJA RAMOWA RADY

z dnia 28 listopada 2002 r.

w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu

(2002/946/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Unię Europejską, w szczególności jego art. 29, art. 31 lit. e) i art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Republiki Francuskiej¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jednym z celów Unii Europejskiej jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez rozwijanie wspólnego działania między Państwami Członkowskimi w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych.
- (2) W tych ramach powinny zostać podjęte środki w celu zwalczania pomocy w nielegalnej imigracji, zarówno w związku z nielegalnym przekraczaniem granicy w wąskim znaczeniu, jak i do celów zwalczania istniejących sieci wykorzystujących ludzi.
- (3) W tym celu zasadnicze znaczenie ma zbliżenie istniejących przepisów prawa, w szczególności, z jednej strony, dokładna definicja danego naruszenia i przypadki wyłączeń podlegające dyrektywie Rady 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiującej ułatwienie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu³ oraz, z drugiej strony, minimalne zasady karania, odpowiedzialności osób prawnych i jurysdykcji podlegające niniejszej decyzji ramowej.
- (4) Podobnie zasadnicze znaczenie ma nieprzypisywanie możliwych działań tylko osobom fizycznym, ale także zapewnienie środków odnoszących się do odpowiedzialności osób prawnych.
- (5) Niniejsza decyzja ramowa uzupełnia inne instrumenty przyjęte w celu zwalczania nielegalnej imigracji, nielegalnego zatrudniania, handlu ludźmi i seksualnego wykorzystywania dzieci.
- (6) W przypadku Islandii i Norwegii, niniejsza decyzja ramowa stanowi rozwinięcie

¹ Dz.U. C 253 z 4.9.2000, str. 6.

² Dz.U. C 276 z 1.10.2001, str. 244.

³ Dz.U. L 328 z 5.12.2002, str. 17.

przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii, dotyczącego włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen⁴, który obejmuje terytorium określone w art. 1 (E) decyzji Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania tego Układu⁵.

- (7) Zjednoczone Królestwo uczestniczy w decyzji ramowej zgodnie z art. 5 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz art. 8 ust. 2 decyzji Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotyczącej wniosku Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zastosowanie wobec nich niektórych przepisów dorobku Schengen⁶.
- (8) Irlandia uczestniczy w niniejszej decyzji ramowej zgodnie z art. 5 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz art. 6 ust. 2 decyzji Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotyczącej wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen⁷,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Kary

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że naruszenia zdefiniowane w art. 1 i 2 dyrektywy 2002/90/WE podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom, które mogą pociągać za sobą ekstradycję.
2. Gdzie jest to właściwe, karom określonym w ust. 1 mogą towarzyszyć następujące środki:
  - konfiskata środka transportu użytego do popełnienia przestępstwa,
  - zakaz uprawiania bezpośrednio lub poprzez pośrednika działalności zawodowej, podczas wykonywania której zostało popełnione przestępstwo,
  - deportacja.
3. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że naruszenia zdefiniowane w art. 1 ust. 1 lit. a), jeśli popełniono je dla korzyści finansowej i, w odpowiednim zakresie, w art. 2 lit. a) dyrektywy 2002/90/WE podlegają karze na mocy wyroku pozbawienia wolności z najwyższym wymiarem nie mniejszym niż osiem lat, w przypadku gdy są one popełnione w którejkolwiek z następujących okoliczności:
  - przestępstwo zostało popełnione jako działanie organizacji przestępczej zdefiniowanej

---

⁴ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 36.

⁵ Dz.U. L 176 z 10.7.1999, str. 31.

⁶ Dz.U. L 131 z 1.6.2000, str. 43.

⁷ Dz.U. L 64 z 7.3.2002, str. 20.

we wspólnym działaniu 98/733/WSiSW⁸,

- przestępstwo zostało popełnione z narażeniem życia osób, wobec których dokonano przestępstwa.

4. Jeżeli konieczne jest zachowanie spójności krajowego systemu karnego, działania zdefiniowane w ust. 3 podlegają karze na mocy wyroku pozbawienia wolności o najwyższym wymiarze nie mniejszym niż sześć lat, pod warunkiem, że ten wyrok należy do najwyższych przewidzianych dla przestępstw o porównywalnym ciężarze.

Artykuł 2

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoby prawne mogą ponosić odpowiedzialność za naruszenia określone w art. 1 ust. 1 popełnione dla ich korzyści przez jakiegokolwiek osoby, działające albo indywidualnie, albo w charakterze członka organu osoby prawnej, który posiada wiodące stanowisko w ramach osoby prawnej, w oparciu o:

- prawo reprezentowania osoby prawnej,
- uprawnienie do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej, lub
- uprawnienie do sprawowania kontroli w ramach osoby prawnej.

2. Niezależnie od przypadków już przewidzianych w ust. 1, każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoba prawna może ponosić odpowiedzialność w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli przez osobę określoną w ust. 1 umożliwił popełnienie naruszeń określonych w art. 1 ust. 1 na korzyść tej osoby prawnej przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

3. Odpowiedzialność osoby prawnej na mocy ust. 1 i 2 nie wyklucza możliwości prowadzenia postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które są sprawcami, podżegaczami lub pomocnikami w przestępstwach określonych w ust. 1.

Artykuł 3

Sankcje wobec osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 2 ust. 1 podlega skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom, które obejmują karę grzywny lub inne kary pieniężne i mogą zawierać inne sankcje, takie jak:

- a) wyłączenie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;

---

⁸ Dz.U. L 351 z 29.12.1998, str. 1.

- c) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
- d) sądowy nakaz likwidacji.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 2 ust. 2 podlega skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom lub środkom.

Artykuł 4

Jurysdykcja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki niezbędne do ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do naruszeń określonych w art. 1 ust. 1 i popełnionych:

- a) w całości lub w części na jego terytorium;
- b) przez jednego z jego obywateli, lub
- c) na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na terytorium tego Państwa Członkowskiego.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 5, każde Państwo Członkowskie może postanowić, że nie będzie stosować lub że będzie stosować tylko w szczególnych przypadkach lub okolicznościach zasadę jurysdykcji określoną w:

- ust. 1 lit. b),
- ust. 1 lit. c).

3. Każde Państwo Członkowskie powiadamia w formie pisemnej sekretarza generalnego Rady w przypadku, gdy postanowi ono stosować ust. 2, gdzie jest to właściwe, ze wskazaniem szczególnych okoliczności lub warunków, w których stosuje się jego decyzję.

Artykuł 5

Ekstradycja i ściganie

- 1. a) Każde Państwo Członkowskie, które na mocy swojego prawa wewnętrznego nie stosuje ekstradycji w odniesieniu do swoich obywateli, podejmuje niezbędne środki w celu ustanowienia swojej jurysdykcji w sprawie naruszeń określonych w art. 1 ust. 1, gdy takie naruszenia są popełniane przez jego obywateli poza jego terytorium.
- b) Każde Państwo Członkowskie, jeżeli jednemu z jego obywateli zarzuca się popełnienie w innym Państwie Członkowskim naruszenia, opisanego w art. 1 ust. 1, a nie przeprowadza ono ekstradycji tej osoby do danego innego Państwa Członkowskiego, wyłącznie na podstawie jego przynależności państwowej, przekazuje sprawę do właściwych organów w celu ścigania, jeżeli jest to właściwe. W celu umożliwienia ścigania akta, informacje i dowody rzeczowe

odnoszące się do przestępstwa są przekazywane zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 6 ust. 2 Europejskiej Konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. Wnioskujące Państwo Członkowskie jest informowane o rozpoczętym ściganiu i o jego wyniku.

2. Do celów niniejszego artykułu, pojęcie „obywatel” Państwa Członkowskiego tłumaczy się zgodnie z każdą deklaracją złożoną przez to państwo na mocy art. 6 ust. 1 lit. b) i c) Europejskiej Konwencji o ekstradycji tam, gdzie jest to właściwe, zmienioną przez deklarację złożoną zgodnie z Konwencją dotyczącą ekstradycji między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej⁹.

Artykuł 6

Międzynarodowe prawo dotyczące uchodźców

Niniejszą decyzję ramową stosuje się bez uszczerbku dla ochrony zapewnionej uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl zgodnie z międzynarodowym prawem dotyczącym uchodźców lub innymi międzynarodowymi instrumentami związanymi z prawami człowieka, w szczególności zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Państw Członkowskich wynikającymi z art. 31 i 33 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., zmienionej Protokołem nowojorskim z 1967 r.

Artykuł 7

Przekazywanie informacji między Państwami Członkowskimi

1. Jeżeli Państwo Członkowskie zostanie poinformowane o naruszeniach określonych w art. 1 ust. 1, naruszających prawo wjazdu i pobytu cudzoziemca z innego Państwa Członkowskiego, poinformuje odpowiednio to ostatnie.

2. Każde Państwo Członkowskie, które żąda od innego Państwa Członkowskiego ścigania, na podstawie naruszenia swoich przepisów prawnych w sprawie wjazdu i pobytu cudzoziemców, naruszeń określonych w art. 1 ust. 1, musi wyszczególnić za pomocą sprawozdania urzędowego lub świadectwa od właściwych władz, jakie przepisy jego prawa zostały naruszone.

Artykuł 8

Terytorialny zakres stosowania

Niniejszą decyzję ramową stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 9

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu dostosowania się do przepisów niniejszej decyzji ramowej przed dniem 5 grudnia 2004 r.

---

⁹ Dz.U. C 313 z 23.10.1996, str. 12.

2. Do tej samej daty, Państwa Członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji treść przepisów transponujących do ich prawa krajowego obowiązki nałożone na nie na mocy niniejszej decyzji ramowej. Rada ocenia, przed dniem 5 czerwca 2005 r. w oparciu o sprawozdanie przygotowane przez Komisję na podstawie tych informacji zakres, w jakim Państwa Członkowskie dostosowały się do przepisów niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 10

Uchylenie

Postanowienia art. 27 ust. 2 i 3 Konwencji z Schengen z 1990 r. tracą moc z dniem 5 grudnia 2004 r. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zastosuje niniejszą decyzję ramową na podstawie art. 9 ust. 1 przed tą datą, wymienione postanowienia przestają obowiązywać dla Państwa Członkowskiego od daty zastosowania.

Artykuł 11

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie w dniu jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym.

Sporządzono w Brukseli, dnia 28 listopada 2002 r.

W imieniu Rady

B. HAARDER

Przewodniczący

DECYZJA RAMOWA RADY

z dnia 13 czerwca 2002 r.

w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo - śledczych

(2002/465/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Królestwa Belgii, Republiki Francuskiej, Królestwa Hiszpanii oraz Zjednoczonego Królestwa¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) jednym z celów Unii Europejskiej jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Cel ten ma być osiągnięty poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości w drodze ściślejszej współpracy między służbami policyjnymi, władzami celnymi i innymi właściwymi władzami Państw Członkowskich, z zachowaniem zasad praw człowieka i podstawowych wolności oraz zasady państwa prawa leżącej u podstaw powstania Unii, które są wspólne dla wszystkich Państw Członkowskich;
- 2) Rada Europejska zebrana w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. wezwała do niezwłocznego tworzenia przewidzianych Traktatem wspólnych zespołów dochodzeniowo - śledczych, jako pierwszego kroku w celu zwalczania handlu środkami odurzającymi, handlu ludźmi, jak również terroryzmu;
- 3) W art. 13 Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych Państw Członkowskich Unii Europejskiej³, ustanowionej przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej, zawarte jest postanowienie o tworzeniu i działaniach wspólnych zespołów dochodzeniowo – śledczych;
- 4) Rada ponagla do podjęcia wszelkich środków w celu zapewnienia jak najszybszej ratyfikacji tej Konwencji, a w każdym razie przed końcem 2002 r.;
- 5) Rada uznaje, że sprawą wielkiej wagi jest pozytywny odzew na wezwanie Rady Europejskiej do pilnego tworzenia wspólnych zespołów dochodzeniowo – śledczych;
- 6) Rada stoi na stanowisku, że na obecnym etapie dążenia do jak najskuteczniejszego zwalczania międzynarodowej przestępczości, w odniesieniu do wspólnych zespołów

---

¹ Dz.U. C 295 z 20.10.2001, str. 9.

²Opinia wydana dnia 13 listopada 2001 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

³ Dz.U. C 197 z 12.07.2000, str. 1.

dochodzeniowo-śledczych nadszedł właściwy czas na przyjęcie na szczeblu Unii szczególnego, prawnie wiążącego instrumentu, które powinien być stosowany we wspólnym ściganiu przestępstw związanych z handlem środkami odurzającymi, handlem ludźmi, jak również z terroryzmem;

- 7) Rada uważa, że w obliczu konieczności zwalczania przestępstw popełnianych przez terrorystów, tworzenie takich zespołów jest zadaniem priorytetowym;
- 8) Państwa Członkowskie, które tworzą taki zespół, powinny zdecydować o jego składzie, celu i okresie działania.
- 9) współtworzące zespół Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość decydowania, gdy to możliwe i zgodne ze stosowanym prawem, o dopuszczeniu do udziału w działalności zespołu osób, które nie reprezentują właściwych organów Państw Członkowskich oraz o tym, że do takich osób mogą należeć przedstawiciele, na przykład, Europolu, Komisji (OLAF) lub przedstawiciele odpowiednich organów państw niebędących członkami Unii Europejskiej, a w szczególności przedstawiciele organów wymiaru sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych. W takich przypadkach umowa o utworzeniu zespołu powinna szczegółowo stanowić o kwestii ewentualnej odpowiedzialności tego typu przedstawicieli;
- 10) wspólny zespół dochodzeniowo - śledczy prowadzi działania na terytorium Państwa Członkowskiego zgodnie z porządkiem prawnym obowiązującym w tym Państwie Członkowskim;
- 11) niniejsza decyzja ramowa nie powinna naruszać żadnych innych przepisów bądź postanowień w sprawie tworzenia lub działań operacyjnych wspólnych zespołów dochodzeniowo - śledczych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Wspólne zespoły dochodzeniowo - śledcze

1. W drodze wzajemnych umów właściwe organy dwóch lub więcej Państw Członkowskich mogą tworzyć wspólne zespoły dochodzeniowo - śledcze w szczególnym celu i na określony czas, z możliwością przedłużenia na podstawie wzajemnej zgody, w celu prowadzenia śledztw w sprawach karnych w jednym lub więcej Państw Członkowskich, współtworzących zespół. Skład zespołu ustala się w umowie.

Wspólny zespół dochodzeniowo - śledczy można w szczególności utworzyć w przypadku, gdy:

- a) śledztwa w sprawach przestępstw prowadzone w Państwie Członkowskim wymagają dokonywania trudnych i wymagających działań śledczych mających powiązania z innymi Państwami Członkowskimi;
- b) niektóre z Państw Członkowskich prowadzą śledztwa w sprawach przestępstw, których okoliczności stwarzają konieczność skoordynowanych i jednomyślnych działań w zaangażowanych w nie państwach.

Z wnioskiem o utworzenie wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego może wystąpić każde z zainteresowanych Państw Członkowskich. Zespół powstaje w tym z Państw Członkowskich, w którym przewiduje się prowadzenie śledztwa.

2. W uzupełnieniu do informacji wymienionych odpowiednio w postanowieniach art. 14 Europejskiej Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych oraz art. 37 Traktatu z Beneluxu z dnia 27 czerwca 1962 r., zmienionego protokołem z dnia 11 maja 1974 r., wnioski o utworzenie wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego zawierają propozycje składu zespołu.

3. Wspólny zespół dochodzeniowo - śledczy prowadzi działania na terytorium współtworzącego zespół Państwa Członkowskiego z uwzględnieniem następujących warunków ogólnych:

- a) na czele zespołu stoi przedstawiciel właściwego uczestniczącego w śledztwie organu Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zespół prowadzi działania; kierujący zespołem działa w granicach swoich kompetencji na podstawie prawa krajowego;
- b) Zespół prowadzi działania zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, na terytorium którego działa; członkowie zespołu wykonują swoje zadania pod kierownictwem osoby określonej w lit. a), z uwzględnieniem warunków określonych przez właściwe organy Państwa Członkowskiego w umowie o utworzeniu zespołu;
- c) Państwo Członkowskie, na terytorium którego zespół prowadzi działania, dokonuje niezbędnych uzgodnień organizacyjnych służących podjęciu i wykonywaniu tych działań.

4. W niniejszej decyzji ramowej członków wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego wywodzących się z Państwa Członkowskiego innego niż Państwo Członkowskie, na terytorium którego zespół prowadzi działania, określa się jako „członków wspierających” zespół.

5. Członkowie wspierający wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego zostają uprawnieni do obecności w toku podejmowania działań śledczych w Państwie Członkowskim, na terytorium, którego zespół prowadzi działania. Jednakże z przyczyn szczególnych, kierujący zespołem może zdecydować inaczej, zgodnie z prawem obowiązującym w Państwie Członkowskim, na terytorium którego zespół prowadzi działania.

6. Kierujący zespołem może powierzyć członkom wspierającym wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego, zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zespół prowadzi działania, zadanie podjęcia niektórych działań śledczych, jeśli zostaje to zatwierdzone uprzednio przez właściwe organy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zespół prowadzi działania, i Państwa Członkowskiego wspierającego je w tych działaniach.

7. W przypadku, gdy dla prowadzenia działań przez wspólny zespół dochodzeniowo-śledczy niezbędne jest podjęcie działań śledczych w jednym z Państw Członkowskich współtworzących zespół, wyznaczeni przez to Państwo członkowie wspierający zespół mogą wystąpić z wnioskiem do właściwych organów swojego państwa o podjęcie tych działań.

Działania te zostają rozpatrzone w tym Państwie Członkowskim zgodnie z warunkami, z uwzględnieniem, których prowadzone byłoby w tym Państwie postępowanie, jeśli wystąpiono by z wnioskiem o podjęcie tego rodzaju środków śledczych podczas prowadzenia śledztwa krajowego.

8. W przypadku, gdy wspólny zespół dochodzeniowo - śledczy zgłasza potrzebę pomocy ze strony Państwa Członkowskiego, które nie uczestniczy w tworzeniu zespołu, lub państwa trzeciego, z wnioskiem o pomoc do właściwych organów tego Państwa, zgodnie z odpowiednimi instrumentami lub uzgodnieniami, występują właściwe organy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zespół prowadzi działania.

9. Członek wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego może, w zgodzie z jego prawem krajowym i w granicach swoich kompetencji, dostarczyć zespołowi informacji dostępnych w Państwie Członkowskim, które wyznaczyło go do wspierania zespołu w prowadzonych przez zespół dochodzeniach.

10. Informacje uzyskane zgodnie z prawem przez członka lub wchodzącego w skład wspólnego zespołu dochodzeniowo - śledczego członka wspierającego, które w inny sposób dla właściwych władz zainteresowanych Państw Członkowskich nie są dostępne, można wykorzystać w następujących celach:

- a) w celach, dla jakich zespół został utworzony;
- b) z zastrzeżeniem uprzedniej zgody Państwa Członkowskiego, w którym informacje zostały udostępnione, w celu wykrywania, przeprowadzania śledztwa i prowadzenia postępowania karnego w sprawie innych przestępstw kryminalnych; zgoda taka może zostać cofnięta jedynie w przypadkach, gdy wykorzystanie informacji mogłoby zagrozić śledztwom prowadzonym w tym Państwie Członkowskim, bądź w stosunku do których to Państwo Członkowskie mogłoby odmówić wzajemnej pomocy;
- c) w celu zapobieżenia bezpośredniemu i poważnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa publicznego oraz z zastrzeżeniem lit. b), jeśli w następstwie informacji zostaje wszczęte dochodzenie;
- d) do innych celów w zakresie objętym umową między Państwami Członkowskimi współtworzącymi zespół.

11. Niniejsza ramowa decyzja nie narusza żadnych innych obowiązujących przepisów bądź postanowień w sprawie tworzenia lub działania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych.

12. W zakresie, w jakim jest to przewidziane przez ustawodawstwo zainteresowanego Państwa Członkowskiego lub przepisy zastosowanego między nimi instrumentu prawnego, można uzgodnić udział w działaniach zespołu osób innych niż przedstawiciele właściwych władz Państw Członkowskich współtworzących wspólny zespół dochodzeniowo - śledczy. Przykładowo, do osób takich mogą należeć funkcjonariusze organów ustanowionych na mocy Traktatu. Do osób tych nie mają zastosowania uprawnienia przyznane na mocy niniejszej ramowej decyzji członkom lub członkom wspierającym zespołu, chyba że umowa wyraźnie stanowi inaczej.

Artykuł 2

Odpowiedzialność karna funkcjonariuszy

W odniesieniu do przestępstw popełnionych w czasie wykonywania działań określonych w art. 1, wobec lub przez funkcjonariuszy z Państwa Członkowskiego innego niż Państwo Członkowskie, na terytorium którego zespół prowadzi działania, funkcjonariuszy tych traktuje się na takich samych zasadach, jak funkcjonariuszy Państwa Członkowskiego, na terytorium którego zespół prowadzi działania.

Artykuł 3

Odpowiedzialność cywilna funkcjonariuszy

1. Jeśli zgodnie z art. 1, funkcjonariusze Państwa Członkowskiego prowadzą działania w innym Państwie Członkowskim, na pierwszym z tych Państw Członkowskich spoczywa odpowiedzialność za wszelkie szkody spowodowane przez funkcjonariuszy podczas prowadzenia działań, zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, na którego terytorium prowadzą oni działania.

2. Państwo Członkowskie, na którego terytorium została wyrządzona szkoda określona w ust. 1, ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą zgodnie z warunkami, z uwzględnieniem których Państwo to ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za szkody spowodowane przez jego własnych funkcjonariuszy.

3. Państwo Członkowskie, którego funkcjonariusze wyrządzili szkodę jakiegokolwiek osobie na terytorium innego Państwa Członkowskiego, zwraca temu ostatniemu w całości każdą z sum odszkodowań wypłaconych na rzecz ofiar lub osób w ich imieniu uprawnionych.

4. Bez uszczerbku dla wykonywania praw wobec osób trzecich, z wyjątkiem ust. 3, każde Państwo Członkowskie wstrzymuje się, w przypadku przewidzianym w ust. 1, od występowania z wnioskiem o zwrot odszkodowania za szkody, które poniosło ze strony drugiego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 4

Stosowanie

1. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki w celu przestrzegania przepisów niniejszej ramowej decyzji w terminie do dnia 1 stycznia 2003 r.

2. Państwa Członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji teksty wszelkich przepisów wdrażających do ich prawa krajowego zobowiązania wynikające z niniejszej decyzji ramowej. Na tej podstawie oraz na podstawie innych informacji, Komisja, do dnia 1 lipca 2004 r., przedłoży Radzie sprawozdanie w sprawie funkcjonowania niniejszej decyzji ramowej. Rada ocenia zakres, w jakim Państwa Członkowskie przestrzegają przepisów niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 5

Wejście w życie

Niniejsza ramowa decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym*. Decyzja traci moc z dniem wejścia w życie we wszystkich Państwach Członkowskich Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 13 czerwca 2002 r.

W imieniu Rady

M. RAJOY BREY

Przewodniczący

DECYZJA RAMOWA RADY

z dnia 15 marca 2001 r.

w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym

(2001/220/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31 i 34 ust. 2 lit. b,

uwzględniając inicjatywę Republiki Portugalii¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z planem działań Rady i Komisji w sprawie sposobu najlepszego wdrożenia postanowień Traktatu Amsterdamskiego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w szczególności z punktami 19 i 51 lit.c, w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie Traktatu należy zająć się problemem wsparcia dla ofiar, sporządzając badanie porównawcze systemów odszkodowania ofiarom oraz dokonując oceny wykonalności podejmowania działań w ramach Wspólnoty Europejskiej.
- (2) W dniu 14 lipca 1999 r. Komisja przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomicznemu i Społecznemu komunikat zatytułowany „Ofiary przestępstw we Wspólnocie Europejskiej: refleksje w sprawie norm i działań”. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie komunikatu Komisji w dniu 15 czerwca 2000 r.
- (3) Konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r., w szczególności zawarte w punkcie 32, przewidują, że należy wypracować minimalne normy ochrony ofiar przestępstw, w szczególności w zakresie dostępu ofiar przestępstw do wymiaru sprawiedliwości oraz ich prawa do wynagrodzenia za szkody, w tym koszty prawne. Dodatkowo należy ustanowić programy krajowe w stosunku do instrumentów finansowych, publicznych i pozarządowych, przeznaczonych dla wsparcia i ochrony ofiar.
- (4) Państwa Członkowskie powinny zbliżyć swoje przepisy ustawowe i wykonawcze w stopniu niezbędnym do osiągnięcia celu, jakim jest dostarczenie ofiarom przestępstw wysokiego stopnia ochrony, niezależnie od tego Państwa Członkowskiego w jakim się znajdują.
- (5) Należy rozważyć potrzeby ofiar i odnieść się do nich w sposób wszechstronny i skoordynowany, unikając rozwiązań częściowych lub niespójnych, mogących powodować ponowne pokrzywdzenie.

---

¹ Dz. U. C 243 z 24.8.2000, str. 4.

² Opinia wydana dnia 12.12.2000 (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

- (6) Z tego względu przepisy niniejszej decyzji ramowej nie są ograniczone do samej ochrony interesów ofiar w postępowaniu karnym. Obejmują one również określone środki wspierania ofiar przed lub po postępowaniu karnym, mogące złagodzić skutki przestępstwa.
- (7) Środki wspierania ofiar przestępstwa, a w szczególności postanowienia odnoszące się do odszkodowania i mediacji nie dotyczą uzgodnień w ramach postępowania cywilnego.
- (8) Zbliżone powinny zostać zasady oraz praktyki dotyczące pozycji i podstawowych praw ofiar, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do bycia traktowanym z poszanowaniem własnej godności, prawa do dostarczania i otrzymywania informacji, prawa do zrozumienia i bycia zrozumianym, prawa do ochrony w różnych stadiach postępowania oraz prawa do otrzymania uposażenia w zamian za uszczerbek doznany wskutek mieszkania w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym popełnione zostało przestępstwo.
- (9) Jednakże postanowienia niniejszej decyzji ramowej nie nakładają na Państwa Członkowskie obowiązku zapewnienia, aby ofiary traktowano w sposób równy ze stroną postępowania.
- (10) Ważne jest, aby zarówno przed, jak w trakcie oraz po postępowaniu karnym zaangażować wyspecjalizowane służby i grupy wsparcia ofiary.
- (11) Osoby wchodzące w kontakt z ofiarami powinny otrzymać właściwie i odpowiednie przeszkolenie, gdyż jest to istotne zarówno dla ofiar, jak i dla osiągnięcia celów postępowania.
- (12) Należy wykorzystać istniejące obecnie uzgodnienia dotyczące sieci punktów kontaktowych znajdujących się w Państwach Członkowskich, zarówno w ramach systemu sądowego, jak też opartych na sieciach grup wsparcia dla ofiar,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszej Decyzji ramowej:

- a) „ofiara” oznacza osobę fizyczną, która doznała krzywdy, włączając w to uszkodzenie ciała lub szkodę psychiczną, cierpienie emocjonalne lub stratę ekonomiczną, spowodowane bezpośrednio przez działania lub zaniechania stanowiące naruszenie prawa karnego Państwa Członkowskiego;
- b) „organizacja udzielająca wsparcia ofiarom” oznacza organizację pozarządową, powołaną legalnie w Państwie Członkowskim, która nieodpłatnie wspiera ofiary przestępstw i, działając w odpowiednich warunkach, uzupełnia działania Państwa w tym obszarze;

- c) „postępowanie karne” należy rozumieć zgodnie z prawem krajowym, które ma zastosowanie;
- d) „postępowanie” należy interpretować szeroko, obejmując nim oprócz postępowania karnego także wszelkie kontakty ofiar z jakąkolwiek władzą, służbą publiczną lub organizacją udzielającą wsparcia ofiarom w związku z ich sprawą, przed, w trakcie lub po procesie karnym;
- e) ‘mediacja w sprawach karnych’ powinna być rozumiana jako prowadzone przez kompetentną osobę poszukiwanie, przed lub w trakcie postępowania karnego, rozwiązania wynegocjowanego między ofiarą a sprawcą przestępstwa.

Artykuł 2

Poszanowanie i uznawanie

1. Każde Państwo Członkowskie w swoim systemie prawa karnego zapewnia ofiarom rzeczywistą i odpowiednią rolę. Państwo kontynuuje wszelkie wysiłki zmierzające do zapewnienia aby ofiary w trakcie postępowania traktowane były z należyтым poszanowaniem godności jednostki, a także uznaje prawa oraz uzasadnione interesy ofiar, ze szczególnym odniesieniem się do postępowania karnego.
2. Każde Państwo Członkowskie zapewnia szczególnie wrażliwym ofiarom szczególne traktowanie jak najlepiej dostosowane do ich sytuacji.

Artykuł 3

Wysłuchania oraz dostarczanie dowodów

Każde Państwo Członkowskie zabezpiecza ofiarom możliwość wysłuchania ich w trakcie postępowania oraz możliwość dostarczania dowodów.

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki właściwe dla zapewnienia, aby jego władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu koniecznym dla postępowania karnego.

Artykuł 4

Prawo do otrzymywania informacji

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby począwszy od pierwszego kontaktu z organami ścigania, ofiary miały w szczególności dostęp - za pomocą wszelkich środków jakie uznają za właściwe, tak dalece jak będzie to możliwe w językach powszechnie rozumianych - do informacji mających znaczenie dla ochrony ich interesów. Do informacji tych zalicza się co najmniej:

- a) rodzaj służb lub organizacji, do których ofiary mogą zwrócić się o wsparcie;

- b) rodzaj wsparcia, jakie mogą uzyskać;
- c) gdzie oraz w jaki sposób ofiary mogą zawiadomić o przestępstwie;
- d) procedury w następstwie takiego zawiadomienia oraz rolę ofiar w powiązaniu z tymi procedurami;
- e) w jaki sposób oraz na jakich warunkach ofiary mogą uzyskać ochronę;
- f) w jakim zakresie oraz na jakich zasadach ofiary mogą uzyskać dostęp do:
  - (i) porady prawnej lub
  - (ii) pomocy prawnej, lub
  - (iii) wszelkich porad innego rodzaju,jeżeli w przypadkach przewidzianych w punkcie (i) oraz (ii) są one uprawnione do otrzymania takich porad;
- g) wymagania potrzebne do tego, aby być uprawnionym do otrzymania odszkodowania;
- h) jeżeli miejsce pobytu ofiary znajduje się w innym Państwie, wszelkie szczególne porozumienia dostępne dla tych ofiar dla ochrony własnych interesów.

2. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby ofiary które wyrażą takie życzenie były informowane o:

- a) wynikach ich skargi;
- b) istotnych czynnikach umożliwiających im, w przypadku oskarżenia, zapoznanie się z przebiegiem postępowania karnego odnoszącego się do osoby oskarżonej za przestępstwa ich dotyczące, z wyjątkiem przypadków szczególnych, w których mogłoby to niekorzystnie wpłynąć na właściwe prowadzenie danej sprawy;
- c) wyroku sądowym.

3. Państwa Członkowskie podejmują środki konieczne do zapewnienia, aby w przypadkach gdy osoba oskarżona lub skazana za przestępstwo zostanie zwolniona można było, gdy będzie to konieczne, a co najmniej w przypadkach, w których dla ofiar może powstać sytuacja zagrożenia, podjąć decyzję o zawiadomieniu o tym ofiar.

4. W przypadku, gdy Państwo Członkowskie przekaże z własnej inicjatywy informacje, o których mowa w ustępach 2 i 3, musi zapewnić, aby ofiary miały prawo do ich nieotrzymania, chyba że ich przekazanie jest obowiązkowe stosownie do warunków odnośnego postępowania karnego.

Artykuł 5

Zabezpieczenia w zakresie informowania

Każde Państwo Członkowskie, w odniesieniu do ofiar mających status świadków lub stron postępowania, podejmuje niezbędne środki dla zminimalizowania trudności komunikacyjnych związanych z rozumieniem przez te osoby istotnych etapów przedmiotowego postępowania karnego lub zaangażowania tych osób w to postępowanie, w zakresie porównywalnym ze środkami tego rodzaju podejmowanymi w odniesieniu do oskarżonych.

Artykuł 6

Szczególne wsparcie ofiary

Każde Państwo Członkowskie zapewnia ofiarom dostęp do porady, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. f) (iii), świadczonej tam, gdzie jest to gwarantowane nieodpłatnie, dotyczącej ich roli w postępowaniu oraz, gdzie właściwe, pomocy prawnej, o której mowa w art. 4 ust. 1 lit. f) (ii), wówczas, gdy ofiarom przysługuje status strony w postępowaniu karnym.

Artykuł 7

Koszty ponoszone przez ofiary w związku z postępowaniem karnym

Każde Państwo Członkowskie, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, zapewnia ofiarom, mającym status strony lub świadków, możliwość zwrotu wydatków poniesionych w wyniku ich uzasadnionego uczestnictwa w postępowaniu karnym.

Artykuł 8

Prawo do ochrony

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia odpowiedni poziom ochrony ofiar oraz, gdzie właściwe, ich rodzin lub osób mających podobną pozycję, w szczególności w odniesieniu do ich bezpieczeństwa i ochrony ich prywatności, w sytuacjach, gdzie właściwe władze uznają, że istnieje poważne ryzyko odwetu lub niezbity dowód poważnego zamiaru naruszenia ich prywatności.

2. W tym celu, nie naruszając postanowień ust. 4, każde Państwo Członkowskie gwarantuje możliwość przyjęcia, gdy to konieczne, jako części postępowania sądowego, właściwych środków ochrony prywatności i obrazu fotograficznego ofiar oraz ich rodzin lub osób mających podobną pozycję.

3. Każde Państwo Członkowskie zapewnia także możliwość uniknięcia kontaktu ofiar z przestępcami w pomieszczeniach sądowych, chyba że postępowanie karne wymaga takiego kontaktu. Gdzie to właściwe dla osiągnięcia tego celu, każde Państwo Członkowskie stopniowo zapewnia specjalne poczekalnie dla ofiar w pomieszczeniach sądowych

4. W przypadku, gdy istnieje potrzeba ochrony ofiar — w szczególności tych najbardziej wrażliwych — przed skutkami dostarczania dowodów na sali rozpraw, każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby ofiary mogły, w drodze decyzji podejmowanej przez sąd, zostać uprawnione do składania zeznań w sposób umożliwiający osiągnięcie tego celu, poprzez zastosowanie wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawnymi.

Artykuł 9

Prawo do odszkodowania w toku postępowania karnego

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia ofiarom czynów przestępczych uprawnienia do uzyskania w rozsądnym okresie czasu decyzji w sprawie wynagrodzenia przez przestępcę szkody w toku postępowania karnego, z wyjątkiem takich sytuacji, gdy w konkretnych sprawach prawo krajowe umożliwia przyznanie odszkodowania w inny sposób.
2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje właściwe środki dla zachęcania przestępcy do zapewnienia odpowiedniego wynagrodzenia szkody ofiarom.
3. Jeżeli nie będzie to pilnie wymagane dla potrzeb postępowania karnego, możliwą do odzyskania własność należącą do ofiar, przejętą w toku postępowania karnego, zwraca się im bez zwłoki.

Artykuł 10

Mediacja karna w toku postępowania karnego

1. Każde Państwo Członkowskie dąży do promowania mediacji w sprawach karnych w odniesieniu do przestępstw, dla których uzna taki środek za właściwy.
2. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby wszelkie porozumienia między ofiarą a przestępcą osiągnięte w toku takiej mediacji w sprawach karnych mogły zostać uwzględnione.

Artykuł 11

Ofiary mające miejsce zamieszkania w innym Państwie Członkowskim

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby jego właściwe władze mogły podjąć właściwe środki w celu zminimalizowania napotykaných trudności w sytuacjach, w których miejsce zamieszkania ofiary znajduje się w Państwie innym, niż to, w którym popełniono przestępstwo, w szczególności w odniesieniu do organizacji postępowania. W tym celu władze takiego Państwa powinny w szczególności znajdować się w sytuacji:
  - umożliwiającej decydowanie czy ofiara może złożyć oświadczenie niezwłocznie po popełnieniu przestępstwa,
  - umożliwiającej skorzystanie w możliwie jak największym stopniu z postanowień w sprawie wideokonferencji oraz konferencji telefonicznych zawartych w art. 10 i 11

Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej z 29 maja 2000 r.³ dla potrzeb wysłuchania ofiar zamieszkałych za granicą.

2. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby ofiara przestępstwa w Państwie Członkowskim innym niż to, w którym zamieszkuje, mogła złożyć skargę do właściwych władz Państwa miejsca zamieszkania, jeżeli nie mogła ona zrobić tego w Państwie Członkowskim, w którym zostało popełnione przestępstwo lub w przypadku przestępstwa poważnego, jeżeli ofiara nie chciała tego uczynić.

Właściwa władza, do której złożono skargę, o ile sama nie ma kompetencji w tym zakresie, niezwłocznie przekazuje skargę właściwej władzy na terytorium, na którym przestępstwo zostało popełnione. Skargę traktuje się zgodnie z prawem krajowym Państwa, w którym popełniono przestępstwo.

Artykuł 12

Współpraca między Państwami Członkowskimi

Każde Państwo Członkowskie popiera, rozwija i ulepsza współpracę między Państwami Członkowskimi w celu wprowadzenia bardziej skutecznej ochrony interesów ofiar w postępowaniu karnym, zarówno w formie sieci bezpośrednio powiązanych z systemem sądowym, jak też w formie powiązań między organizacjami udzielającymi wsparcia ofiarom.

Artykuł 13

Służby specjalistyczne i organizacje udzielające wsparcia ofiarom

1. Każde Państwo Członkowskie, w kontekście postępowania, promuje zaangażowanie systemów wspierania ofiar odpowiedzialnych za organizowanie wstępnego przyjmowania ofiar oraz za wspieranie ofiar i wsparcie późniejsze, zarówno poprzez zapewnienie specjalnie wyszkolonego personelu dla własnych służb publicznych jak też poprzez uznawanie i finansowanie organizacji udzielających wsparcia ofiarom.

2. Każde Państwo Członkowskie zachęca do podejmowania działań przez taki personel lub organizację udzielającą wsparcia ofiarom w trakcie postępowania, w szczególności w odniesieniu do:

- a) dostarczania ofiarom informacji;
- b) wspierania ofiar stosownie do ich nagłych potrzeb;
- c) towarzyszenia ofiarom, gdy jest to konieczne i możliwe, w trakcie postępowania karnego;
- d) wspierania ofiar, na ich prośbę, po zakończeniu postępowania karnego.

---

³ Dz.U. C 197 z 12.7.2000, str. 1.

Artykuł 14

Szkolenie personelu zaangażowanego w postępowanie lub mającego innego rodzaju kontakt z ofiarami

1. Za pośrednictwem własnych służb publicznych lub poprzez finansowanie organizacji udzielających wsparcia ofiarom, każde Państwo Członkowskie popiera inicjatywy pozwalające personelowi zaangażowanemu w postępowanie lub mającemu innego rodzaju kontakt z ofiarami, otrzymać odpowiednie przeszkolenie, ze szczególnym odniesieniem do potrzeb grup najbardziej wrażliwych.
2. Ust. 1 stosuje się w szczególności do funkcjonariuszy policji i praktyków prawa.

Artykuł 15

Warunki praktyczne odnoszące się do pozycji ofiar w postępowaniu

1. Każde Państwo Członkowskie wspiera stopniowe tworzenie, z poszanowaniem postępowania w ogólności, a w szczególności w miejscach, gdzie może być wszczynane postępowanie karne, warunków niezbędnych do podejmowania prób zapobiegania ponownemu pokrzywdzeniu oraz unikaniu stawiania ofiar pod zbędną presją. Stosuje się to w szczególności do właściwego wstępnego przyjęcia ofiar, oraz stworzenia w takich miejscach warunków właściwych dla ich sytuacji.
2. Dla celów ust. 1, każde Państwo Członkowskie ma w szczególności na względzie obiekty i funkcje w ramach sądów, posterunków policji, służb publicznych i organizacji udzielających wsparcia ofiarom.

Artykuł 16

Zasięg terytorialny

Niniejsza decyzja ramowa stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 17

Wdrożenie

Każde Państwo Członkowskie wprowadzi w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do zapewnienia zgodności z niniejszą Decyzją ramową:

- w zakresie art. 10, dnia 22 marca 2006 r.,
- w zakresie art. 5 i 6, dnia 22 marca 2004 r.,
- w zakresie innych postanowień, dnia 22 marca 2002 r.

Artykuł 18

Ocena

Począwszy od dat, o których mowa w art. 17, każde Państwo Członkowskie przekaże do Sekretariatu Generalnego Rady oraz do Komisji tekst przepisów wprowadzających do prawa krajowego wymogi ustanowione niniejszą decyzją ramową. Rada oceni, w ciągu jednego roku od każdej z tych dat, środki podjęte przez Państwa Członkowskie dla zapewnienia zgodności z przepisami niniejszej decyzji ramowej, poprzez sprawozdanie sporządzone przez Sekretariat Generalny na podstawie informacji otrzymanych od Państw Członkowskich oraz prezentację pisemnego sprawozdania przez Komisję.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza Decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

sporządzono w Brukseli, dnia 15 marca 2001 r.

W imieniu Rady

M-I. KLINGVALL

Przewodniczący

**LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO
PROJEKTU USTAWY
O ZMIANIE USTAWY – KODEKS KARNY
ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW**

przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 23 grudnia 2003 r.

Obszar Negocjacyjny: „Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne”

1.	Uzasadnienie dostosowawczego charakteru projektu ustawy
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej (tabela korelacji)
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 29 grudnia 2003 r.
5.	Tłumaczenia następujących aktów prawa Unii Europejskiej: 5.1. Decyzji ramowej Rady Nr 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz. Urz. WE L 164, 22.06.2002), 5.2. Dyrektywy Rady Nr 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. definiującej ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE L 328, 05.12.2002), 5.3. Decyzji ramowej Rady Nr 2002/946/WSiSW z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu (Dz. Urz. WE L 328, 05.12.2002), 5.4. Decyzji ramowej Rady Nr 2002/465/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz. Urz. WE L 162, 20.06.2002), 5.5. Decyzji ramowej Rady Nr 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz. Urz. WE L 082, 22.03.2001).